

Vlaams
Parlement

vergadering **C23 – LEE3**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 12 oktober 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceysens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de relevantie van plan-MER-screenings - 180 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opmaak van een nieuw Mestactieplan - 2436 (2009-2010)	
Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de gestegen overschrijding van de nitraatnorm in oppervlaktewater tijdens de winter 2009-2010 en het nieuwe Mestactieplan - 6 (2010-2011)	8
Bijlage Met redenen omklede motie	16
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de recyclage van kurk - 2516 (2009-2010)	16
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de zonevreemde campings - 2531 (2009-2010)	18
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de afstandsnorm voor windturbines - 27 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het onontvankelijk verklaren van wildschadeclaims door het kabinet van de minister - 45 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over wildschade door ganzen - 2424 (2009-2010)	25
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de herziening van de Europese richtlijn 2002/95 over de beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur - 26 (2010-2011)	28
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het grondwaterpeil en de gevolgen van grondwatergebruik - 39 (2010-2011)	31

- Vraag om uitleg van het heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van specifieke bijkomende voorwaarden aangaande het houden van vogels in gevangenschap
- 133 (2010-2011) 34
- Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Oppervlaktedelfstoffendecreet en het bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek
- 145 (2010-2011) 36
- Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van een uitvoeringsbesluit met betrekking tot het Boscompensatiefonds
- 183 (2010-2011) 41

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de relevantie van plan-MER-screenings

- 180 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, enkele maanden geleden stelde ik u een schriftelijke vraag over de plan-MER-screenings bij de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen. Zoals de leden van deze commissie weten, moet er bij een aantal planologische projecten een afweging worden gemaakt van de milieueffecten van dit plan. Dat hoeft echter niet bij elke ruimtelijk plan dat wordt opgemaakt. Daarom kan men kiezen bij de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan: ofwel weet men dat men toch een plan-MER zal moeten opmaken en neemt men die onmiddellijk mee in de planning, ofwel volgt men de MER-screeningsprocedure. Via deze procedure kan de MER-administratie bepalen of een plan-MER noodzakelijk is of niet. De aanvrager maakt een dossier op, waarna de MER-administratie na 90 dagen het antwoord bezorgt.

Ik kon uit uw antwoord niet opmaken bij hoeveel ruimtelijke uitvoeringsplannen er onmiddellijk werd gekozen voor de opmaak van een plan-MER. Nochtans zou deze vergelijking misschien ook een en ander hebben kunnen verduidelijken. Op mijn vraag hoeveel MER-screenings uitmonden in een plan-MER kreeg ik echter een ronduit met verstomming slaand antwoord. Op de 821 plan-MER-screeningsprocedures die de afgelopen 2,5 jaar door planologische overheden werden gevoerd, resulteerden nul screenings in de beslissing dat een plan-MER moest worden opgemaakt. Wat betekent dat? 821 keer heeft een initiatiefnemer – gemeente, provincie, gewest – een screeningsdossier moeten opmaken, veelal uitbesteed aan stevig doorrekenende studiebureaus. 821 keer heeft een initiatiefnemer de adressenlijst voor de adviesronde moeten opvragen. 821 keer werd er een adviesronde doorlopen. 821 keer heeft de MER-administratie zich over een screeningsdossier moeten buigen. 821 keer heeft de MER-administratie de initiatiefnemer moeten informeren over het resultaat. En waarvoor? Voor niets.

De conclusie is dus duidelijk: de planologische overheden zijn perfect in staat zelf in te schatten of een plan-MER al dan niet nodig zal zijn. Minister, ik heb maar twee vragen voor u. Welke argumenten beletten ons om deze plan-MER-screening onmiddellijk af te schaffen, om op die manier de honderden planologische initiatieven niet onnodig te bezwaren en tegelijkertijd uw eigen administratie een hoop klaarblijkelijk nutteloos werk te besparen? Hoe zit dat in de andere Europese landen, die uiteraard ook de MER-richtlijn moeten toepassen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Ceyskens, ik dank u voor uw vraag, die me de kans geeft om een en ander te duiden.

Om te beginnen wil ik erop wijzen dat het niet zo is dat tot op heden 821 screeningsaanvragen hebben geleid tot 821 beslissingen dat er geen plan-MER moet worden opgemaakt. Ik zal u de correcte cijfers geven en aangeven wat de gevolgen ervan zijn.

Sinds juni 2008 zijn er in totaal 908 screeningsdossiers ingediend bij de dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen (BGP). Daarvan hebben er tot op heden 725 een beslissing gekregen. In 724 screeningsdossiers werd beslist dat er geen plan-MER noodzakelijk is, omdat voldoende werd aangetoond dat er geen aanzienlijke effecten zouden zijn. In één geval werd wel beslist om een plan-MER te laten opstellen, omdat niet kon worden aangetoond dat het plan geen aanzienlijke milieueffecten heeft. Dan zijn er nog een kleine 200 screenings die nog lopen. In sommige gevallen is dat ook omdat de initiatiefnemer heeft gezegd dat het dossier mocht worden stopgezet. Meestal is dat het geval indien de initiatiefnemer in het

kader van de screening vaststelt dat niet kan worden aangetoond dat het plan in kwestie geen aanzienlijke milieueffecten genereert. Als men dat aanvoelt en een dossier loopt nog, heeft men nogal eens de neiging om dat terug te trekken. Als een initiatiefnemer – dat kan ook een gemeentebestuur zijn – het proces stopzet, wordt dat zelden of nooit gemeld bij de dienst BGP en de dienst MER.

Ik ga in op de eerste vraag. Conform de Europese plan-MER-richtlijn zijn er in eerste instantie plannen die van rechtswege plan-MER-plichtig zijn, namelijk plannen die betrekking hebben op bepaalde beleidsdomeinen, waaronder Ruimtelijke Ordening, Landbouw, Energie en Industrie, en die het kader kunnen vormen voor de toekenning van een vergunning voor project-MER-plichtige projecten of plannen die, conform de Habitatrichtlijn, omwille van mogelijke betekenisvolle effecten, zijn onderworpen aan de passende beoordeling. Daarnaast zijn er, conform diezelfde richtlijn, plannen waarvan de lidstaten zelf kunnen bepalen of ze al dan niet aan de plan-MER-plicht moeten worden onderworpen. Het gaat dan om plannen die ofwel niet beantwoorden aan een van de net aangehaalde criteria om van rechtswege daaronder te vallen, ofwel het gebruik bepalen van kleine gebieden op lokaal niveau en voor kleine wijzigingen aan bestaande plannen.

Wat deze laatste categorie van plannen betreft, stellen de lidstaten, overeenkomstig de richtlijn, vast, door een onderzoek per geval of door specificatie van soorten plannen en programma's, of door combinatie van beide werkwijzen, welke plannen en programma's aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben. Hierbij houden de lidstaten rekening met de relevante criteria in bijlage II van de voormelde richtlijn, om ervoor te zorgen dat plannen en programma's met mogelijke aanzienlijke effecten door deze richtlijn zijn gedekt. Deze criteria hebben zowel betrekking op de kenmerken van de plannen als op de mogelijke effecten van de plannen op mens en leefmilieu.

Om aan deze bepalingen van de richtlijn tegemoet te komen is het onderzoek tot milieueffectrapportage, ook de screening genoemd, in het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid (DABM) ingevoerd en geeft dus rechtszekerheid aan het later goed te keuren plan. Er is in de Vlaamse regelgeving dus geopteerd voor de beoordeling geval per geval. Dit laat toe om op basis van een door de initiatiefnemer gevoerd milieuonderzoek tot een duidelijke conclusie te komen over het al dan niet moeten opstellen van een plan-MER wegens de mogelijke aanzienlijke milieueffecten.

Deze benadering beantwoordt aan de doelstelling van de voormelde richtlijn om plannen die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben, aan een plan-MER te onderwerpen. Het op voorhand uitsluiten van bepaalde plannen houdt het risico in dat plannen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten ten onrechte worden vrijgesteld van de MER-plicht, wat duidelijk in strijd is met de plan-MER-richtlijn.

Mijnheer Ceyskens, in tegenstelling tot wat u beweert, heeft een screening voor leefmilieu dan ook wel een meerwaarde. Een screeningsonderzoek laat de initiatiefnemer nadenken over de mogelijke negatieve en al dan niet aanzienlijke milieueffecten die het plan zou kunnen veroorzaken. Maatregelen om de negatieve milieueffecten nog te milderen, krijgen in dit screeningsproces ook vorm en kunnen dan in het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) worden opgenomen. Op die manier worden milieuoverwegingen maximaal in de plannen geïntegreerd. Er zijn volgens mij dan ook geen argumenten om de screening nu af te schaffen. De screening is een direct gevolg van de omzetting van de plan-MER-richtlijn.

Tot slot wil ik erop wijzen dat de administratie nooit de opmaak van screeningsdocumenten door een extern studiebureau heeft gepromoot. Zij is van oordeel dat de milieuableider, de mobiliteitsambtenaar en misschien nog anderen samen met de planologisch ambtenaar binnen een gemeentebestuur dit screeningsdocument of een hoofdstuk over de mogelijke milieueffecten binnen de toelichtingsnota moeten kunnen samenstellen. Er is voorzien in begeleiding vanuit het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, door de dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen, om de scope te bepalen van het screeningsdocument.

Mijn administratie is ook bezig met de opmaak van standaardjablonen aan de hand waarvan gemeenten op eenvoudige wijze kunnen vaststellen of een plan plan-MER-plichtig is.

Wij zijn ook bezig met werkzaamheden inzake de versnelling van investeringsprojecten, in navolging van de werkgroepen die in dit parlement zijn geïnstalleerd. De heer Martens maakte daar deel van uit. Naar aanleiding van de werkzaamheden van de taskforce Versnelling Investeringsprojecten willen we tot een versnelling gaan en nagaan hoe de screening een onderdeel kan vormen van de toelichtingsnota van het RUP, zoals dat nu al het geval is voor de watertoets en de passende beoordeling. De adviesronde in het kader van de screening zou dan kunnen worden geïntegreerd bij de plenaire vergadering indien de huidige regelgeving over de ruimtelijke uitvoeringsplannen onveranderd zou blijven. Dat zou op zich al een serieuze vereenvoudiging zijn.

Het antwoord op uw tweede vraag, mijnheer Ceyskens, kan worden gevonden in de zogenaamde benchmarkstudie die in opdracht van RWO in 2009 door Arcadis werd uitgevoerd. Deze studie vergeleek de werkwijze van planmilieueffectenrapportage in een aantal Europese landen en regio's. Het volledige rapport is terug te vinden op de website van Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.

Uit de studie blijkt dat alle lidstaten deze plannen aan een milieuonderzoek onderwerpen om de milieuoverwegingen in de plannen te kunnen integreren. Ik geef een voorbeeld. In Finland worden er voor alle ruimtelijke plannen plan-MER's opgemaakt. In de Finse regelgeving is er dan ook niet voorzien in een formele screeningsfase. Voor elk RUP moet daarentegen een MER-procedure opgestart worden. Daarbij worden voor deze plannen milieueffecten beschreven, en wordt het proces gestopt als er voldoende aangetoond is dat het plan geen aanzienlijke milieueffecten heeft.

Kort samengevat, het is niet onze bedoeling om het kind met het badwater weg te gooien. We proberen wel om in het kader van de versnelling van de investeringsprojecten te voorzien in een kortere termijn, zonder te raken aan het instrument zelf.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. Ik verontschuldig me voor de cijfers die ik hier heb gebruikt. Die cijfers zijn afkomstig uit het antwoord op de schriftelijke vraag dat ik heb gekregen. Het is belangrijk dat wij als parlementsleden kunnen voortgaan op juiste informatie.

Minister Joke Schauvliege: De cijfers die u hebt gekregen, zijn correct. Het gaat echter over een andere periode. Ik heb u de cijfers gegeven van de periode van juni 2008. Daar moet de nuance worden gelegd.

De heer Lode Ceyskens: Ik wil daar niet over discussiëren. Hier wordt verwezen naar 821 waarvan 95 percent van de screenings plaatsvond binnen de daartoe gestelde termijnen van orde. Daaronder staat duidelijk dat er geen screenings zijn die direct tot een plan-MER hebben geleid. Soit, het is duidelijk nu.

Wat de afschaffing van de screening betreft, minister, laat me daarover duidelijk zijn dat we in de commissie ad hoc heel veel hebben gesproken over een aantal procedures en met name over het vereenvoudigen van procedures, maar niet over het zomaar onder de mat vegen van een aantal belangen. Met mijn vraag had ik niet de intentie om een aantal mogelijk te nemen milieumaatregelen snel onder de mat te vegen; mijn vraag ging duidelijk over de planlast van de bijkomende screening die moet worden gemaakt.

Minister, ik wil in die zin het initiatief toejuichen om dit mee op te nemen in het RUP, want dat kan een groot aantal zaken vereenvoudigen. Ik zal met interesse de benchmarkstudie opvragen en bekijken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opmaak van een nieuw Mestactieplan

- 2436 (2009-2010)

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de gestegen overschrijding van de nitraatnorm in oppervlaktewater tijdens de winter 2009-2010 en het nieuwe Mestactieplan

- 6 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, sinds enkele maanden wordt er op uw kabinet gewerkt aan een nieuw Mestactieplan voor de komende 4 jaar, een vervolg op de drie vorige Mestactieplannen. Over wat er blijkbaar tot op dit ogenblik op tafel ligt, is de landbouwsector erg ongerust. De voorzitter van de Boerenbond (BB) kaartte reeds eind augustus in zijn ledenblad Boer&Tuinder aan dat er te weinig rekening gehouden werd en wordt met de opmerkingen van de landbouworganisaties. Het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) reageerde nog explicieter en klaagt vooral de te lage bemestingsnormen en de bijkomende controlemaatregelen aan. Het ABS spreekt in dit kader over “niet ophoudende kommaneukenrij en betutteling” – de woorden van het ABS, niet de mijne. Het ABS pleit voor een meer praktijkgerichte aanpak waarbij de milieurelevantie van nieuwe regels afgetoetst wordt en waarbij boeren meer tijd krijgen om zich geleidelijk aan de nieuwe regels aan te passen.

Minister, hoe evalueert u de opmerkingen van landbouworganisaties BB en ABS? Hoe staat u tegenover de nu reeds zeer zware administratieve druk op de landbouwers? Hoe ver is de opmaak van het nieuwe Mestactieplan (MAP4) al gevorderd? Welk overleg met de mensen op het terrein is er nog gepland? In hoeverre werd dit ontwerp van MAP4 doorgesproken met de Europese Commissie?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, minister, ik ben er mij van bewust dat we met deze vragen misschien een voorafname doen van discussies en gesprekken die we de komende maanden nog over het nieuwe MAP zullen voeren, maar naar aanleiding van het overleg dat er de afgelopen maanden geweest is met het kabinet, de Mestbank, wetenschapslui en landbouworganisaties, vond ik het, net zoals de heer Reekmans, toch goed om nu al een eerste stand van zaken op te maken.

Minister, uw voorstellen van eind augustus konden op weinig steun rekenen van de landbouworganisaties. De Boerenbond, die achteraf – traditiegetrouw – wat nuanceerde, bestempelde de overheidsvoorstellen voor een nieuw MAP in eerste instantie als te zwaar voor de sector. Piet Vanthemsche stelde: “Ze houden ook onvoldoende rekening met de inspanningen die we al leverden en hebben onvoldoende oog voor de economische impact en voor administratieve vereenvoudiging.” De studiedienst van de Boerenbond wees erop dat de voorstellen de boeren op drie manieren meer geld zou kosten. Hij zei ook: “We hebben ernstige vragen bij de vraag of de milieuwinst opweegt tegen de aanzienlijke meerkosten voor alle Vlaamse boeren.”

Tijdens een nieuwe vergadering hebt u blijkbaar beloofd om de voorstellen aan te passen, en toen stelde Piet Vanthemsche: “Op basis van de beloften hebben we er alle vertrouwen in dat

we tot een werkbaar akkoord zullen komen, maar veel zal afhangen van de wijze waarop de minister de voorstellen verdedigt.”

Het ABS, zoals steeds wat radicaler, was zeer kritisch voor het nieuwe Mestactieplan en noemde het “onleefbaar”. Het ABS sprak van – excuseert u mij voor dit woordgebruik – “niet ophoudende kommanekerij en betutteling”. Met wat er op tafel lag, viel er volgens het ABS niet te leven. Vooral de te lage bemestingsnormen en de bijkomende controlemaatregelen waren een doom in het oog. “De land- en tuinbouwers zullen alternatieve bemestingsvormen moeten gebruiken en dit alles zal gepaard gaan met nog meer administratie, waar we nu al niet doorgeraken”, aldus het ABS. Het ABS pleitte ook voor een meer praktijkgerichte aanpak waarbij de milieurelevantie van nieuwe regels wordt afgetoetst en waarbij boeren meer tijd krijgen om zich aan de nieuwe regels aan te passen.

In een reactie liet uw woordvoerder weten dat de onderhandelingen met de Europese Commissie liepen en dat men de gesprekken alle kansen moest geven.

Ondertussen hebben we, ongeveer een week geleden, nieuwe cijfers gekregen van de Vlaamse Milieumaatschappij in verband met de gestegen overschrijding van de nitraatnorm in oppervlaktewater gedurende de winter 2009-2010. Daaruit zou moeten blijken dat de nitraatnorm in oppervlaktewater tijdens de voorbije winter vaker werd overschreden dan het jaar voordien. Vooral in de bekkens van de IJzer en de Maas is er sprake van een stijging. In het IJzerbekken bedroeg het percentage overschrijdingen 69, tegenover 45 het jaar voordien. In het Maasbekken was er een stijging van 30 tot 47 procent. In de negen andere bekkens was er een stabilisatie of een verbetering van de situatie.

Die cijfers hebben natuurlijk geleid tot heel wat discussies tussen enerzijds de Bond Beter Leefmilieu (BBL) en anderzijds – hoe kan het ook anders? – de landbouworganisaties. De BBL haalde in een reactie zwaar uit naar het Vlaams beleid. Men wijst hierbij op de kwijtschelding in 2009 van de boetes voor de zwaarste overtreders voor 2007 en 2008, en op het feit dat er sindsdien geen sancties meer werden opgelegd. Dat heeft volgens de BBL de motivatie bij de landbouwers om zich te houden aan de lozingsnormen duidelijk ondermijnd.

Het fundamentele probleem blijft het te grote mestoverschot. De waterkwaliteit in Vlaanderen is nog steeds een van de slechtste in Europa. Wil Vlaanderen de doelstellingen inzake waterkwaliteit halen, ook in landbouwgebied, dan zal het nieuwe mestactieprogramma strengere normen en een striktere handhaving moeten bevatten. Voor alle duidelijkheid, dit zijn de woorden van de Bond Beter Leefmilieu, en niet van onze fractie.

Anderzijds vragen de landbouworganisaties of we ons niet moeten afvragen of een en ander te maken heeft met de weersomstandigheden van de voorbije jaren, die toch wel een invloed hebben op de concentratie van nitraat. Minister, ik dacht dat u dat ook hebt toegegeven in een persartikel. De voorbije 5 jaar werden heel wat inspanningen gedaan en vooruitgang geboekt. Ik denk dat niemand in deze commissie dit ter discussie stelt.

Minister, wat is uw reactie op de gegevens over de evolutie van de hoeveelheid nitraat in het oppervlaktewater in het nieuwe jaarrapport? Welke beleidsstappen in verband met het nieuwe actieprogramma voor de mestproblematiek hebt u samen met de minister van Landbouw tijdens de besprekingen met de Europese Commissie al gezet en wat zijn de eerste resultaten?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: De bezorgdheid wordt hier geuit op welke manier we normen kunnen halen en tegelijk een werkbaar instrument kunnen houden voor de landbouwers om resultaten te boeken. Ik wil enkele bemerkingsen maken over metingen. Dat heb ik in het verleden ook gedaan. In Vlaanderen zijn we er goed in om alles in kaart te brengen en op te volgen. Het is ook belangrijk om een knipperlicht te zijn en na te gaan hoe we landbouwers kunnen signaleren om bepaalde evoluties tegen te gaan als die de verkeerde kant uitgaan.

Nitraatresidu is nog steeds een instrument dat we enkel in Vlaanderen gebruiken. Elke kleine schommeling daarin wordt natuurlijk opgemerkt. Hetzelfde geldt voor de meetnetten. We hebben een heel fijnmazig MAP-meetnet. Daardoor ontstaan vaak discussies. Op welk niveau moeten we meten? Zijn we ons niet aan het stuk meten?

Misschien is het een goede suggestie om na te gaan hoe we voldoende knipperlichten kunnen behouden, en hoe we ons ook niet stuk meten. Als kleine elementen in metingen systematisch worden gebruikt om een positief resultaat onderuit te halen, dan heb ik daar een probleem mee. We hebben een knipperlicht dat ons zegt dat we met bepaalde zaken rekening moeten houden, maar het mag niet alles onderuit halen. Ik heb het gevoel dat dat hier wel gebeurt.

In Vlaanderen moeten we het niet meer hebben over mestoverschot, aangezien er in principe geen mestoverschot meer is. Het is een knelpunt dat we met het vorige Mestactieplan hebben opgelost. De biologische, organische mest, de plantenvoeding, proberen we vandaag goed te benutten.

Op de vraag hoe we schommelingen of slechte metingen voorkomen, wordt hier naar boetes verwezen. Minister, ziet u een link tussen boetes en overschrijdingen? De kracht van het huidige Mestactieplan is net dat we samen met de landbouwsector naar werkbare systemen hebben gezocht om resultaten te kunnen boeken. De stimulansen die we hebben ingebouwd in het Mestactieplan, zijn veel krachtiger dan het bestraffende systeem of dan de landbouwers met de rug tegen de muur te zetten. Als er buitensporige praktijken gebeuren, moeten we daartegen toch de juiste instrumenten hebben.

Ik wil toch hoeden voor het verhaal dat de boetes de schuld van alles zijn, en dat we weer naar het bestraffende systeem terugkeren. Zo dreigen we de kracht van het nieuwe Mestactieplan van de voorbije 3 jaar volledig onderuit te halen.

Ik wil ook de link maken naar de screenings die de Mestbank kreeg opgelegd. Als er signalen zijn dat er risico's zijn, heeft de Mestbank de opdracht om audits te doen op bedrijven. Minister, zijn er linken tussen boetes en overschrijdingen? Heeft de Mestbank tijdens de screening extreme zaken kunnen vaststellen, waarvan men kan zeggen dat, door de boetes af te schaffen, de landbouwers er zich totaal niets meer van aantrekken? Het nauwe contact tussen de landbouwers, de administratie en de Mestbank kan belangrijk zijn om na te gaan hoe de dingen worden ervaren. Zijn er uit de audits belangrijke of interessante opmerkingen voortgevloeid?

De heer Bart Martens: Het nieuwe Mestdecreet is ondertussen 4 jaar van kracht. Toen ging dat gepaard met bepaalde engagementen die we in Europa zijn aangegaan, zoals de uitbreiding van de fosfaatverzadigde gebieden, wetenschappelijk onderzoek naar de nitraatresidunorm, die per gewas en per bodemtype moest worden gedifferentieerd om overal te garanderen dat er niet meer uitspoelt naar ons grond- en oppervlaktewater dan wat het milieu kan dragen. Hoe ver staat het met die afspraken? Goede afspraken maken goede vrienden. Het zou goed zijn, om de Europese Commissie gunstig te stemmen, dat we nakomen waartoe we ons destijds hebben geëngageerd. Hoe ver staat het met de uitbreiding van de fosfaatverzadigde gebieden, met de verfijning van de nitraatresidunormering?

Minister, hoe zit het met de boetes? Zijn er boetes uitgevaardigd, nadat de spons erover werd geveegd, toen er onduidelijkheid was over de accuratesse van de staalnamemethodologie? Daar bestaat enige onduidelijkheid over.

Het mestoverschot is op papier wel weggewerkt, maar er is nog altijd veel te veel mest in ons grond- en oppervlaktewater. In het IJzerbekken is op 70 percent van de meetplaatsen de norm overschreden, en dat is nog maar de drinkwaternorm. Op basis van de kaderrichtlijn Water moeten we ook per bekken een ecologische normering uitwerken, die eutrofiëring tegenhoudt.

Vandaag stond er een artikel over de verkwaling van de Noordzee in de krant. Dat heeft ook te maken met de eutrofiëring, met het teveel aan voedingsstoffen die in ons oppervlaktewater terecht komen. Als we onze milieudoelstellingen willen halen en die van de Europese kaderrichtlijn Water, dan moeten we het mestoverschot dat er op papier niet meer is, maar wel in het grond- en oppervlaktewater zit, verder afbouwen om de ecologische draagkracht van onze watersystemen niet te overschrijden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De discussie met betrekking tot het nieuwe Mestactieplan verloopt vanuit twee totaal verschillende uitgangspunten. Enerzijds is er het milieukundig gegeven: het behalen van de doelstellingen opgelegd door de Nitraatrichtlijn. Aan de andere kant zijn er ook de landbouweconomische belangen. Voor een landbouwer is het van belang dat hij een goede productie kan behalen: zo niet een topproductie, dan toch een optimale productie. Dat is de gemiddelde opbrengst van de goede, toekomstgerichte landbouwbedrijven. Dat vraagt voldoende plantenvoeding.

Voor de Europese Commissie geldt in de eerste plaats dat wordt voldaan aan de Nitraatrichtlijn, en niet de landbouwproductie. Met andere woorden, het gaat over de zorg dat zo weinig mogelijk stikstof en fosfor in het oppervlaktewater kunnen terecht komen. Om die zekerheid te optimaliseren, streeft de Commissie ernaar te werken met lagere bemestingshoeveelheden die goed zijn voor het bereiken van een gemiddelde gewasproductie, en dat door alle landbouwers samen. Dat geldt dus ook voor bedrijven die aan het uitbollen zijn, of bedrijven in bijberoep.

Als beleidsverantwoordelijke vind ik dat we moeten streven naar een duurzame landbouw: dat is een economisch haalbare, maar ook ecologisch aanvaardbare en eveneens sociaal gedragen landbouw. In dat licht heb ik begrip voor de opmerkingen uit de landbouwsector. Met een aantal opmerkingen kunnen we proberen rekening te houden, natuurlijk zonder de opdracht van de Europese Commissie uit het oog te verliezen. Het komt er dus op aan de economische pijler en de ecologische pijler in evenwicht te kunnen houden.

Mijnheer Reekmans, u hebt een vraag gesteld over de administratieve vereenvoudiging en de steeds groter wordende administratieve druk op landbouwers. Ik ben het met u eens. Ik kan ook niet ontkennen dat het Mestactieplan bijkomende administratie voor landbouwers heeft teweeggebracht. Wel wil ik erop wijzen dat de Mestbank de voorbije jaren ook heel wat inspanningen heeft gedaan om die administratieve druk te verminderen. Zo kunnen nu alle percelen worden aangegeven via de verzamelvraag, wat een verdere, dubbele aangifte, enerzijds bij de Administratie Landbouw en Visserij en anderzijds bij de Mestbank, overbodig heeft gemaakt. Dat is toch wel een belangrijke vereenvoudiging.

Een andere administratieve winst werd geboekt door de afschaffing van de documenten voor mestverplaatsing, die werden vervangen door een elektronische melding en bevestiging. Eind dit jaar zal ook de elektronische verhandeling van de mestverwerkingscertificaten op punt staan. Bij het uitwerken van het nieuwe actieplan wordt er alvast over gewaakt de hoeveelheid administratie zeker niet nog eens groter te maken. Daarnaast maakt de Mestbank voort werk van het digitaliseren van een aantal administratieve verplichtingen. Zo zal het mogelijk worden om vanaf 2012 de Mestbankaangifte ook digitaal in te dienen.

Vervolgens werd me gevraagd hoe ver we gevorderd zijn met de opmaak van MAP4, welk overleg er plaatsvindt en in welke mate dat is doorgesproken met de Europese Commissie. Het eerste verkennend overleg met de Commissie heeft op 17 december van vorig jaar plaatsgevonden. Op 14 januari zijn we een tweede maal naar de Commissie geweest. Dan hebben we overlegd met de landbouworganisaties. Vervolgens zijn we op 12 maart, op 4 juni en op 30 september opnieuw naar de Commissie gegaan. De bedoeling blijft zo snel mogelijk een akkoord te bereiken met Europa, een akkoord dat er enerzijds voor zorgt dat de kwaliteit

van het oppervlaktewater voort verbeterd, maar dat anderzijds ook werkbaar is voor de landbouwsector, waardoor een economische bedrijfsvoering voort mogelijk blijft.

Ik kom dan tot de interpellatie van de heer Sintobin. Hij heeft heel wat vragen gesteld. We hebben een PowerPoint-presentatie gemaakt, omdat er sprake is van heel wat cijfergegevens.

Mijnheer Sintobin, u doet het minder in uw mondelinge vraag, maar in de schriftelijke neerslag ervan verwijst u expliciet naar de mededelingen van de Bond Beter Leefmilieu (BBL). De BBL haalt fel uit omdat er in 2009, en ook in 2007 en 2008, een boetekwijtschelding zou zijn geweest voor de zwaarste overtreders. Wat is er gebeurd? Toen bleek dat er een grote variatie was tussen de analyseresultaten van het nitraatresidu van de verschillende labo's, heeft mijn voorganger, minister Crevits, terecht een evaluatie laten uitvoeren van dit instrument.

Na overleg met de Mestbank, wetenschappers, proefcentra van tuinbouw en het referentielabo van VITO werden een aantal maatregelen genomen om de staalnames van het nitraatresidu te verfijnen en de meetonzekerheid te verkleinen. In afwachting van de uitvoering van die maatregelen werd beslist om de boetes die werden betaald in 2007, terug te betalen aan de betrokkenen. Als we boetes opleggen op basis van slechte metingen en gegevens, kunnen we dat toch niet halen. Voor de meetresultaten van 2008 werden geen boetes opgelegd. Dat betekent echter geen vrijgeleide voor de bedrijven met te hoge nitraatresidu's in 2008. Die bedrijven werden speciaal door de Mestbank gevolgd, door middel van een audit. Daarnaast moesten die risicobedrijven ook verplicht een bemestingsplan en een bemestingsregister opstellen.

Mijnheer Martens, u hebt me gevraagd of er boetes zijn uitschreven in 2009. Het klopt dat er vanaf 2009 ook effectief werk is gemaakt van die boetes. Ik kan u nu geen cijfers geven daarover. Ik heb ze niet bij me. Mocht u dat echter wensen, dan kunnen die eventueel worden meegedeeld.

Ik kom nu tot de diapresentatie (zie [bijlage](#)). De vraag is of er al dan niet sprake is van een te groot mestoverschot. Voor de BBL blijft het fundamentele probleem dat er een te groot mestoverschot zou zijn. In de eerste dia is de evolutie van het mestaanbod in Vlaanderen weergegeven. De groene balkjes stellen de hoeveelheid mest voor die wordt verwerkt en wordt afgevoerd uit Vlaanderen. De grijze balkjes stellen het mestaanbod voor dat overblijft wanneer de verwerking en export in mindering worden gebracht van de mestproductie. Uit de grafiek blijkt dat het mestaanbod sinds 2000 aanzienlijk is gedaald. Het mestaanbod is gedaald van 154 miljoen kilogram stikstof in 2000 tot 100 miljoen kilogram stikstof in 2008. Die sterke afname is enerzijds te danken aan een gevoelige afname van de mestproductie, onder meer door de afbouw van de veestapel en het gebruik van betere voedertechnieken, en anderzijds aan een sterke toename van de mestverwerking. De evolutie is voorgesteld voor stikstof, maar voor fosfaat werd eenzelfde trend vastgesteld.

Ik kom tot de tweede dia. De geleverde inspanningen hebben geleid tot een evenwicht van de mestbalans voor Vlaanderen. Sinds 2007 is de mestbalans in evenwicht en is er dus geen mestoverschot meer. Mevrouw Rombouts heeft daarop gewezen. In 2007 werd er 14,5 miljoen kilogram stikstof verwerkt en afgevoerd buiten Vlaanderen. In dat jaar was er nog een aanbod van dierlijke mest van 107,5 miljoen kilogram stikstof. Daartegenover kon 110 miljoen kilogram stikstof worden afgezet op landbouwgrond. Daarbij is rekening gehouden met een bijkomende afzet van maximaal 14 miljoen kilogram stikstof, door de toepassing van de derogatie. In 2007 was het mestaanbod lager dan de afzetruimte en was de mestbalans dus in evenwicht. Voor fosfaat benaderde de mestbalans eveneens een evenwicht.

Ik kom dan tot de derde dia, met betrekking tot de mestbalans voor 2008. In dat jaar is de mestverwerking gestegen tot 22,5 miljoen kilogram stikstof. Door die sterke toename van de mestverwerking tussen 2007 en 2008 daalde het aanbod van dierlijke mest zelfs tot 100 miljoen kilogram stikstof. Daartegenover kon 104,6 miljoen kilogram stikstof worden afgezet op

landbouwgrond. De afzetruimte was iets lager dan in 2007, omdat er minder derogatie wordt toegepast vanaf 2008. Dus ook dan was er opnieuw geen sprake van een mestoverschot.

In het volgende voortgangsrapport van de Mestbank zullen de cijfers voor 2009 worden voorgesteld. De Mestbank werkt dat rapport momenteel uit. Uit voorlopige cijfers blijkt dat het evenwicht in de mestbalans ook in 2009 wordt voortgezet. Mestverwerking en derogatie blijven dus heel belangrijke, zelfs cruciale schakels in het behoud van het evenwicht van die mestbalans.

Vervolgens zet ik de stap naar de waterkwaliteit. Het gaat hier over cijfers die de heer Martens ook voor zich heeft liggen. Het betreft een kopie van het verslag. Ik ga in op de vraag over de evolutie van de waterkwaliteit en de vaststelling dat de voorbije winterperiode minder goed is gescoord: in 33 percent van de MAP-meetplaatsen werd minstens één piekconcentratie boven de 50 milligram nitraat per liter vastgesteld.

Ik wil duidelijk stellen dat de gemiddelde nitraatconcentratie in oppervlaktewater in Vlaanderen in het algemeen – en dit wil zeggen, in de grotere rivieren – niet is gestegen. Ik wil er ook op wijzen dat de gebruikte indicator waardevol is, maar niet het volledige beeld van de nitraatverontreiniging dekt. Het blijft daarnaast belangrijk om niet enkel de 2 laatste jaren met elkaar te vergelijken. Zoals blijkt uit de overzichtstabel zijn de resultaten van het winterjaar 2009-2010 beter dan die van de 5 winterjaren die de winter 2008-2009 voorafgingen. Het is dus nog steeds het op een na beste resultaat op 6 jaar tijd.

Het is opvallend dat de minder goede resultaten van het jongste winterjaar een gevolg zijn van hogere metingen in twee van de elf bekkens, namelijk IJzer en Maas. Het is duidelijk dat de weersomstandigheden, met bijvoorbeeld een relatief droge en hete zomer in 2009 en vervolgens een zeer natte novembermaand, mee de evolutie van de nitraatconcentratie hebben beïnvloed. Niet alles kan in dit soort zaken worden berekend of onmiddellijk verklaard. De weersomstandigheden verschillen echter nauwelijks tussen de bekkens, en het mestbeleid al evenmin. Om die redenen is het op dit moment nog niet mogelijk om de grote verschillen in evolutie van de waterkwaliteit tussen de bekkens te verklaren. We zullen erop toekijken dat in de komende winterperiode de verdere evolutie in de IJzer- en Maasbekkens met extra aandacht wordt gevolgd, zodat zo snel mogelijk duidelijkheid kan worden verschaft over de vraag of het over een eenmalige achteruitgang gaat of dat er sprake is van een negatieve trend. We zullen dat pas volgend jaar kunnen zien, maar ik denk dat het een eenmalig iets is, dat opnieuw zal kunnen worden omgebogen. Ik weet natuurlijk niet hoe het weer in november van dit jaar zal zijn, maar we zullen dat kunnen volgen door het uitvoeren van metingen.

Ik kom tot de vijfde dia. Op wat langere termijn beschouwd is er dus zeker sprake van een verbetering van de toestand, zoals de grafiek aantoont. Er is vorig jaar een aanzienlijke daling geweest, met het voorlaatste rapport. In het jongste rapport is sprake van een knik naar boven. Aanpassingen aan het mestbeleid leiden niet steeds onmiddellijk tot een verbetering van de waterkwaliteit. Uit de doorlichting van de resultaten van het MAP-meetnet over een periode van 11 jaar blijkt dat er sprake is van een daling van het percentage meetplaatsen waar de norm van 50 milligram nitraat per liter wordt overschreden, een daling met ongeveer 2 percent per jaar. Daarbij stel ik vast dat de daling vrij gelijklopend is voor de overschrijding van de drie gestelde maximale waarden van 25, 50 of 75 milligram nitraat per liter.

Ik kom tot de zesde dia. Dat extra opvolging en intensieve begeleiding zorgen voor goede resultaten blijkt uit deze grafiek, waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen de evolutie van de waterkwaliteit in de risicogebieden en erbuiten. De grafiek toont aan dat de extra maatregelen sinds het nieuwe actieplan voor 2006-2010 tot een snellere verbetering hebben geleid. Dat is ook de reden waarom in het nieuwe actieprogramma waarover op dit ogenblik met Europa wordt onderhandeld en waarvan ik daarnet de stand van zaken heb toegelicht, voorzien is om op basis van een weloverwogen controleprogramma in heel Vlaanderen

controlemaatregelen te nemen. Ik vind het absoluut noodzakelijk dat het nieuwe actieprogramma een verdere verbetering van de waterkwaliteit zal realiseren.

Ik kom tot de bijvragen. Mevrouw Rombouts, u hebt verwezen naar het fijnmazig meetnet. Dat is natuurlijk historisch gegroeid, onder meer op vraag van de landbouwers zelf, die vonden dat er goed moest worden gemeten om te weten waar het probleem zat. Ook in verband met de derogatie moet zo worden gemeten. Ik moet wel iets rechtzetten: het is wel het geval dat overal nitraatresidu in water wordt gemeten. Het wordt echter niet overal gemeten in de bodem. Daar schuilt het verschil. Er is inderdaad sprake van een aantal nuances, maar ik denk dat dergelijke zaken mee aan bod kunnen komen tijdens de commissiebesprekingen, zodat een en ander duidelijk wordt gemaakt.

Over de boetes heb ik daarnet duidelijkheid verschaft. Dan was er de vraag over de screening. Die heeft inderdaad plaatsgevonden. Het was niet de bedoeling bestraffend op te treden ter zake, maar wel een echte begeleiding op maat te kunnen uitwerken. Hier is iemand aanwezig van de Mestbank en iemand van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Misschien zijn zij bereid om daar nog wat op in te gaan.

Mijnheer Martens, u had het over de verplichtingen ten aanzien van Europa. We zitten daar redelijk goed. U verwees ook specifiek naar de studie over de procesfactor. Daar is uitdrukkelijk met de commissie afgesproken dat dit in 2011 klaar moet zijn.

De vraag over de fosfaten verwijst ik door naar de heer Desimpelaere van de Mestbank.

De heer Koen Desimpelaere: In het decreet staat dat er een studie zou worden uitgevoerd over fosfaatverzadiging. Die studie is al enkele jaren uitgevoerd. Bij de opmaak van het mestactieprogramma zijn de conclusies van die studies opgenomen. De studie is dus vertaald in een optie die kan worden opgenomen in het MAP4. Dat ligt nu op de tafel in de discussie met de Europese Commissie. De vraag is of dit voldoende resultaat zal bieden.

De heer Bart Martens: Minister, ik heb begrepen dat de gesprekken met de Commissie al een tijdlang bezig zijn. Het zou misschien niet slecht zijn indien u de krachtlijnen van dat nieuwe Mestactieplan aan de commissie kenbaar zou maken, zodat wij niet aan het eind van de rit enkel akte moeten nemen van een eventueel akkoord tussen het kabinet en de Commissie. Het zou goed zijn op voorhand van u te vernemen via welke krachtlijnen u het nieuwe MAP vorm wenst te geven. Dat kan en moet onderwerp zijn van een parlementair debat.

Minister Joke Schauvliege: De discussies met de Commissie zijn een heel technische aangelegenheid. Het gaat over zaken die niet zo gemakkelijk bespreekbaar zijn. Verder wil ik ook wijzen op het gevaar om onze onderhandelingsstrategie onderuit te halen. Wanneer wij al onze teksten hier open en bloot bespreken, dan kan er niet meer onderhandeld worden met de Commissie. Zodra de discussie zich in een verder stadium bevindt, en vooraleer er een definitieve vertaling komt in decreten of een MAP, ben ik bereid dit aan de commissie voor te leggen. Voorlopig lijkt dit me nagenoeg onmogelijk omdat het over technische discussies gaat. Bovendien lijkt het me niet wijs dit op deze manier aan te pakken. Dat is ook in het verleden nooit op die manier gebeurd.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, ik dank u voor uw uitleg. Enkele weken geleden zei Voka dat Vlaanderen stilaan verdrinkt in de regelnevel en de betutteling. Nu waarschuwen ook de Boerenbond en het Algemeen Boerensyndicaat daarvoor. Ik hoop dat u met deze terechte kritiek rekening zult houden bij de opmaak van MAP4. Deze organisaties willen zo veel mogelijk betutteling vermijden. MAP4 wordt momenteel besproken op uw kabinet. Het debat daarover is nog niet opgestart.

Ook de minister-president had het in zijn Septemberverklaring over minder regels. Mijn mening is dat beter bestuur vaak minder bestuur is. Ik hoop dan ook dat u rekening zult

houden met de opmerkingen van deze belangenorganisaties. Ik vind het frappant dat zij in de beginfase van dit debat al aan de alarmbel trekken. De landbouwsector ligt vandaag al voldoende onder vuur. Ik vind dan ook dat we hun verdere regelnevelij kunnen besparen. Het zou niet fijn zijn met diezelfde kritiek geconfronteerd te worden zodra MAP4 er is en het debat aan de gang is.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, ik dank u voor uw uitgebreide antwoord. De cijfers en de uitleg die u erbij geeft, nuanceren de reactie van de BBL. Iedereen in deze commissie is het erover eens dat we moeten zorgen voor een betere waterkwaliteit. De fundamentele discussie gaat tussen de milieugerichte aanpak en de landbouweconomisch rendabele aanpak. Sommigen willen niet inzien dat de landbouw een strategische sector is die economisch rendabel moet zijn. Mijn fractie vindt dat het milieuaspect soms te veel wordt bevoorreed.

Wat de onderhandelingen met de Europese Commissie betreft, ben ik verbaasd en zelfs verontwaardigd over uw reactie op de vraag van de heer Martens om op regelmatige basis een stand van zaken te geven in deze commissie. Het is onze taak als parlement om waar mogelijk mee het beleid te helpen sturen. Uw reactie is ook een beetje in strijd met wat in de meeste andere commissies gebeurt. Men zegt altijd dat er weinig interactie is tussen het Europees niveau en het Vlaams Parlement. In het actieplan van de voorzitter van het Vlaams Parlement staat dat de commissies en de parlementsleden proactief kunnen werken aan wat vanuit Vlaanderen gebeurt ten aanzien van het Europese niveau. Ik ben dan ook verbaasd over uw antwoord.

Wat het antwoord zelf betreft, blijft het zoeken naar een evenwicht. Door het voortdurend verstrengen van de bemestingsnormen als gevolg van het opleggen van nieuwe verplichtingen, zijn er steeds meer landbouwbedrijven die ermee stoppen. De cijfers tonen aan dat vorig jaar opnieuw 3 percent van de landbouwbedrijven ermee gestopt is. Deze evolutie is nog moeilijk te stoppen. Voor ons blijft de landbouwsector een strategisch economische sector. We moeten er alles aan doen om de landbouwsector rendabel te houden, mits inachtneming van een aantal richtlijnen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Minister, wat de nitraatresidumetingen betreft, zijn wij het enige land dat deze toepast in grondstalen. De andere landen doen ook metingen in water. Mijn opmerking was dat wij een heel fijnmazig netwerk hebben. We moeten oog hebben voor de verschillende methodes. Wij willen knipperlichten. Als we echter vaststellen dat die worden misbruikt in interpretaties waarin wij een positieve evaluatie zien, dan moeten we nagaan hoe we willen omgaan met die historische gegroeide methodes.

Wat de boetes betreft, ben ik blij dat er een evolutie is. Ik stel ook vast dat er boetes zijn ingehouden op basis van verkeerde meetmethodes. Het gaat dus niet zomaar om een lucratief initiatief. Er was een heel duidelijke basis. Ik vind het dan ook jammer dat er aan sfeerschepping wordt gedaan, terwijl iedereen weet dat er onderhandelingen worden gevoerd met de Europese Commissie.

Mijnheer Martens, wat de eutrofiëring en de eventuele verkwalling van de Noordzee betreft, zijn er wetenschappers die beweren dat er geen verband is tussen beide. Als we voortdurend bepaalde fenomenen linken aan eutrofiëring of klimaatveranderingen, dan zal dat ook niet voor de juiste sfeerschepping zorgen in de onderhandelingen met Europa.

De heer Bart Martens: Minister, vanmorgen heb ik een marien bioloog aan het woord gehoord die ging spreken op de Europese Conferentie ter zake. Hij legde duidelijk de link met eutrofiëring. Ook voor de Bretoense kust waren er afgelopen zomer serieuze problemen met toxische algen. Dat hangt allemaal samen met eutrofiëring.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wilde enkel zeggen dat deze zaak nog niet volledig is uitgeklaard en onderzocht.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Reekmans, de digitalisering wordt stapsgewijs en samen met de landbouworganisaties aangepakt. Er wordt dus wel degelijk werk gemaakt van die administratieve vereenvoudiging.

Mijnheer Sintobin, ik heb me misschien niet goed uitgedrukt. In de onderhandelingsfase waarin we ons nu bevinden, gaat het bijvoorbeeld over 375 of 400 kilogram stikstof. Het gaat over opbrengsten, normen enzovoort. Het gaat dus nog niet over concrete maatregelen. Zodra de onderhandelingen zich in een verder stadium bevinden, ben ik bereid daarover te communiceren. Ik zeg niet dat ik daar geen discussie over wil voeren. Maar hier en nu is dat niet zinvol.

Ik ben ervan overtuigd dat een goede analyse van de problemen en een goede begeleiding zeker bij individuele bedrijven het beste effect hebben. Daar moeten we nog veel meer op inzetten. Dat blijkt trouwens ook uit de grafiek over de risicogebieden.

De heer Stefaan Sintobin: Wat de cijfers betreft, is het voor iedereen duidelijk dat een goede begeleiding leidt tot goede resultaten.

Wat uw reactie op de vraag van de heer Martens betreft, gaf u de indruk dat wij een beetje werden uitgesloten. Ik had het eigenlijk over de grote krachtlijnen.

De heer Bart Martens: Technische discussies zijn niet zonder maatschappelijk belang. Het is aan onze commissie om de discussie te decoderen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Sintobin werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de recyclage van kurk - 2516 (2009-2010)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, het is een feit dat Vlaanderen koploper is inzake hergebruik van materialen na recyclage. De bekendste zijn ongetwijfeld pmd en glas, maar ook vele andere afvalstromen. Recyclage staat immers hoger in de ladder van Lansink dan het verbranden van materialen.

Hoewel er in Vlaanderen vele goede inzamelsystemen bestaan voor verschillende afvalstromen, blijkt nu dat er toch nog afvalstromen zijn die niet apart worden ingezameld, terwijl hiervoor wel een goede recyclagemethode bestaat. Kurk is zo een belangrijk materiaal dat vervaardigd wordt uit de schors van de kurkeik, afkomstig uit het Middellands Zeegebied. Deze grondstof is dus slechts in beperkte mate beschikbaar. Want nadat een boom geplant is, duurt het nog 25 jaar vooraleer de schors een eerste maal kan worden geoogst. Bovendien wordt de productie van kurk ook bedreigd door boomschimmel en bosbranden.

In Vlaanderen wordt kurk vooral gebruikt onder de vorm van wijnstoppen. Vlamingen zijn wijnliefhebbers. Naar schatting worden jaarlijks zo'n 180 miljoen flessen ontkurkt. Kurk wordt ook gebruikt in gebouwen als isolatiemateriaal, maar ook voor de vervaardiging van schoenzolen, reddingsboeien, onderleggers en de laatste jaren ook voor de vervaardiging van vloer- en wandtegels.

Het hergebruik van kurk is in Vlaanderen nog een vrij onbekend fenomeen waardoor de kurken stoppen mee met het restafval verdwijnen. Soms belanden kurken stoppen nog wel eens bij jeugdbewegingen of in kleuterklasjes waar ze gebruikt worden als knutselmateriaal.

Minister, het is bijzonder jammer dat in Vlaanderen onvoldoende aandacht besteed wordt aan het inzamelen van kurken stoppen voor recyclage, omdat er in ons land blijkbaar wel een recyclagemethode bestaat voor die kurken stoppen. Het gaat om een verwerkingscentrum in de buurt van Luik van vzw le Petit Liège, een vzw met een sociaal doel. In dit verwerkingscentrum wordt de kurk vermalen, gegraneleerd en gebruikt als biologisch isolatiemateriaal. In Wallonië wordt het inzamelen van kurk door praktisch alle Waalse gemeenten gevolgd. Vlaanderen blijft echter een blinde vlek. Slechts enkele gemeenten hebben een inzamelpunt voor de vzw le Petit Liège.

Minister, bent u op de hoogte van het inzamelproject voor kurk in Wallonië? Werd dit project reeds geëvalueerd door de OVAM? Waarom werd in Vlaanderen nooit een gelijkaardig project voor kurkreyclage uitgewerkt of werd het project van de vzw le Petit Liège ondersteund, temeer daar deze grondstof toch een zeer schaars product wordt? Bent u bereid om in de toekomst kurk in te zamelen en aan te bieden voor recyclage?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, het klopt dat kurk geen verplicht selectief in te zamelen fractie is. Wel is het zo dat in 2008 in 44 gemeenten op vrijwillige basis kurk selectief werd ingezameld op de containerparken. De hoeveelheid varieerde van 12 kilogram tot – maar ik moet nog nagaan of dit geen typefout is, want dit lijkt me wel heel erg veel – 13.380 kilogram per gemeente. In totaal werd 17 ton kurkafval ingezameld via de containerparken. Daarnaast wordt via alternatieve inzamelkanalen, zoals de Oxfam-Wereldwinkels, eveneens kurkafval ingezameld in verschillende gemeenten verspreid over Vlaanderen. U verwees zelf naar vzw le Petit Liège. Die heeft ook een website: www.lepetitliege.be. Het is een heel mooi initiatief.

Aangezien het hier om relatief kleine hoeveelheden gaat, wordt aan de gemeenten niet de verplichting opgelegd deze afvalstof apart in te zamelen. Dit zou immers een in verhouding te hoge financiële kost betekenen voor een geringe verbetering op milieuvlak. Uiteraard staan zowel de OVAM als ikzelf heel positief ten opzichte van vrijwillige initiatieven voor de aparte inzameling, en uiteraard moeten die gebeuren binnen de wettelijke bepalingen.

Ik ben dus bijzonder enthousiast over de vrijwillige initiatieven, maar in het licht van het niet te ver doordrijven van betutteling en administratieve verplichtingen, zien we dat liever spontaan gebeuren, zoals dat nu het geval is, in plaats van het verplicht op te leggen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben uiteraard ook geen voorstander van regelgeving, maar onbekend is onbeminde. Als u dit project dan zo genegen bent, kunt u dan de gemeentebesturen niet aanschrijven om dit project bekend te maken? U kunt de gemeentebesturen erop wijzen dat het een goede zaak zou zijn om mee te stappen in het project. U wilt ze niet verplichten, maar het kan toch een stimulans zijn indien zo'n project door de Vlaamse overheid wordt toegelicht. Dat ontbreekt op dit ogenblik nog, vandaar mijn vraag of u daartoe de nodige initiatieven wilt nemen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik sta versteld van uw antwoord. U stelt een eventuele verplichting om kurk in te zamelen in de containerparken als betutteling voor. U bent minister van Leefmilieu en u zet duurzaam materialenbeheer vooraan op de agenda. Het is dan toch uw taak om vanuit het beleid het kader te creëren om maximaal in te zetten op recyclage, op selectieve inzameling en op duurzaam materialenbeheer? Dat heeft niets met betutteling te maken. Hoe motiveert u dat dit betutteling zou zijn?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik wil me aansluiten bij het voorstel van mevrouw Van den Eynde dat de minister de gemeenten hier via een omzendbrief of een ander schrijven attent op maakt. Het is inderdaad vaak een kwestie van onwetendheid. Het is toch een kleintje om op het containerpark iets te zetten waarin kurken kunnen worden ingezameld?

Minister, als het voorstel van u komt, zal men u zeker volgen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik vind het een heel goede suggestie om dit via Interafval of via een publicatie van de OVAM nog een keer onder de aandacht te brengen.

Mijnheer Sanctorum, het is mijn overtuiging dat wanneer initiatieven spontaan groeien vanuit het middenveld, het draagvlak ervoor veel groter is dan wanneer we zoiets van bovenaf verplicht opleggen aan de gemeenten die daar dan personeel tegenover moeten plaatsen en voor een apart inzamelpunt moeten zorgen. Dat bedoel ik. We zien dat het in de praktijk goed werkt, dat het een positief initiatief is. Waarom moeten wij dat vanuit de overheid dan verplicht opleggen?

Ik krijg constant de vraag, onder meer van de VVSG en van Interafval, om de gemeentebesturen ook een stukje eigen verantwoordelijkheid te geven om aan het eigen beleid gestalte te geven, ook op het vlak van milieu. Dat bedoel ik. Ik zal dit niet vanuit de overheid recupereren en verplicht opleggen. Ik zie dat het op een positieve manier goed werkt in de praktijk zonder aan de gemeentebesturen verplicht extra kosten op te leggen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik ben wel tevreden met uw antwoord. Ik hoop alvast dat u een initiatief zult nemen om dit een beetje te stimuleren. Alle beetje helpen. Het initiatief ligt nu bij de gemeenten die het een goed voorstel vinden om kurken stoppen te recycleren. Indien iedereen er toch een beetje bewust van kan worden gemaakt dat het een belangrijke grondstof is, zal er toch wel wat respons op komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de zonevreemde campings - 2531 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, we stellen vast dat er in Vlaanderen nog zonevreemde campings liggen. De militaire camping ‘t Liefkoord’ in Koksijde en de camping in Lombardsijde zijn hier twee voorbeelden van. Op 16 februari stelde ik een schriftelijke vraag over de onvergunde camping ‘t Liefkoord’ in het beschermd duingebied van Koksijde. De camping is eigendom van het federaal ministerie van Defensie en wordt uitgebaat door de Centrale Dienst voor Socio-Culturele Activiteiten (CDSCA) van het leger. U antwoordde toen dat er nog geen contact was geweest met de federale minister van Defensie en dat Vlaanderen geen plannen had om de camping te verwerven en bij het aanpalend natuurreservaat ‘De Noordduinen’ te voegen.

In De Standaard van 23 september 2010 verscheen er een artikel over de onvergunde militaire campings. In dat artikel komt onder meer de situatie van de camping in Lombardsijde aan bod.

Sinds mijn schriftelijke vraag van begin dit jaar zijn er enkele nieuwe elementen. Ik denk aan de plannen van Defensie om militaire domeinen te verkopen en te herbestemmen en aan de nieuwe plannen inzake de kustverdediging, denken we aan de Vlaamse Baaien en aan de lopende projecten van de Dienst der Kust.

Minister, zijn er naast de twee aangehaalde dossiers nog voorbeelden van zonevreemde campings in natuurgebied in Vlaanderen? Zo ja, wat is de stand van zaken in die verschillende dossiers? Heeft de Vlaamse Regering plannen om de zonevreemde campings te verwerven?

Heeft de Vlaamse Regering al contacten gehad met de federale minister van Defensie over beide kustdossiers? Zo ja, wat was het resultaat? Zo neen, bent u dan van plan om alsnog contact op te nemen?

Ook het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) is betrokken in het verhaal. MDK werkt aan de kustveiligheid en stevige, natuurlijke duinen zijn daarbij bijzonder belangrijk. Hebt u hierover al overleg gepleegd met uw collega van Openbare Werken en Mobiliteit? Zo ja, wat zijn de resultaten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Vandaele, u vraagt naar de zonevreemde campings, maar ik moet u meedelen dat ze in de eerste plaats onder de bevoegdheid van de minister van Ruimtelijke Ordening vallen, de heer Muylers.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB), waar ik dan verantwoordelijkheid voor draag, heeft geen onderhandelingen lopen voor het aankopen van zonevreemde campings in de duinen. De voormalige ‘Camping Cosmos’ en de camping ‘Jacques Junior’, beter gekend als ‘Crystal Palace’, werden aangekocht respectievelijk in 2004 en 2008 door het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust.

Deze twee campings waren net als de camping in Lombardsijde gelegen in zeeuerende duinen. In het kader van de bescherming van de kust en het achterland werden de campings ontruimd en de functie van de duinen als robuuste zeeuering werd hersteld. Er bevinden zich nog andere zonevreemde campings in duingebieden zoals langs de Duinenweg te Oostende, namelijk de campings ‘Petit Bruxelles’ en ‘Ramon’. Die campings liggen in natuurgebied, maar zij beschikken over een vergunning die in overeenstemming is met de kampeerwetgeving en werd toegekend door Toerisme Vlaanderen.

Wegens de ligging net achter de zeeuerende duinen wenst het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust de mogelijkheid te onderzoeken om deze gronden te verwerven. Hiervoor werd al een schatting aangevraagd bij het aankoopcomité met oog op de onteigening en het herstel van de zeeuerende functie. Om die reden is er tussen mij en de minister van Defensie geen overleg geweest, het gaat immers over een andere entiteit. Indien er overleg wenselijk is, zal het worden opgestart na de vorming van de nieuwe federale regering, maar het is in de eerste plaats een zaak van het MDK.

Wat de samenwerking met het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) betreft, kan ik meedelen dat het ANB en het MDK in de Taakgroep Duurzaam Kustbeheer wel op zeer regelmatige basis overleg plegen. Er wordt overlegd over het herstel en het beheer van de natuurgebieden en de zeeuerende duinen in het bijzonder. Er is in dit kader een gebiedsvisie opgemaakt voor de zeeuerende duinen tussen Westende en Lombardsijde en dat met een sterke aandacht voor landschappelijke en ecologische aspecten. Met de opruiming van de campings ‘Cosmos’ en ‘Jacques Junior’ en bijkomend van de campings ‘Petit Bruxelles’ en ‘Ramon’, kan het herstel in oorspronkelijke toestand van het volledige gebied tussen Westende en Lombardsijde worden gerealiseerd. Op die manier wordt de zeeuering versterkt, en kan het gebied een recreatieve en natuurlijke inrichting krijgen.

Ik hoop dat ik op die manier uw vragen heb beantwoord, mijnheer Vandaele, maar ik veronderstel dat u nog een aantal vragen zult hebben voor het MDK.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, u schuift de hete aardappel een beetje door naar minister Muylers, die inderdaad bevoegd is voor de ruimtelijke ordening. Ik heb het gevoel dat in dit dossier u en minister Crevits in de eerste plaats aangesproken moeten worden. U noemde de voorbeelden van 'Cosmos', en daar was het duidelijk minister Crevits die is overgegaan tot de verwerving. Ik dacht ook dat voor het voorbeeld dat ik heb genoemd, 't Liefwaard', de functie als zeeverende duin belangrijk is. In dit geval ligt het voor de hand dat minister Crevits dezelfde inspanning doet als voor 'Cosmos' en de andere die u noemde. Als het niet zo is, wat me zou verbazen, dat het een zeeverende functie heeft, dan heeft het toch vanuit uw bevoegdheid belang om te proberen de duinen te verwerven. Nu zijn er onvergunde militaire campings op die plaatsen en dat is echt een aanfluiting van elke goede regelgeving, van elke handhaving. Ik meen dat het een aanfluiting is, zowel voor uw collega Muylers als voor uw collega Crevits als voor uzelf. Wie het doet, kan mij in mindere mate boeien, als er maar iets gebeurt. Ik meen dat er na al die jaren uiteindelijk een oplossing moet komen voor dossiers die echt niet verdedigbaar zijn in het Vlaanderen van vandaag.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Vandaele, wellicht is er een misverstand, want ik kan niet kopen indien de duinen zeeverend zijn en voor de kustverdediging dienen. Er is een afspraak dat dit via het MDK gebeurt en dat valt onder de bevoegdheid van minister Crevits. U richt zich tot mij, maar u hebt het constant over bevoegdheden van mijn collega. Er werden duidelijke afspraken gemaakt tussen de twee agentschappen over wie wat doet. Het bevoegde agentschap heeft al een aantal goede initiatieven genomen.

Wat uw specifieke vraag betreft over de campings die daar nu nog liggen, stel ik voor dat u die stelt aan de bevoegde minister, die ook de voogdij over dat agentschap heeft.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voor de goede orde, ik heb mijn vraag om uitleg aan de beide ministers gesteld, aan minister Schauvliege en aan minister Crevits. Minister, ik neem aan dat u ook antwoordt namens minister Crevits. Ik neem akte van uw antwoord. U zegt dat u het een leuke gedachte zou vinden als minister Crevits die duinen eindelijk zou aankopen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de afstandsnorm voor windturbines - 27 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: In de vergadering van de commissie Ruimtelijke Ordening van 2 december 2009 werd een uitgebreid debat gevoerd over de inplanting van windturbines. Het thema staat ook morgen op de agenda van de commissie Ruimtelijke Ordening. Minister Muylers kondigde aan dat hij een werkgroep zou oprichten die een Vlaams kader voor de inplanting van windturbines moet uitwerken.

Momenteel is onder andere de omzendbrief van 2006 betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines van toepassing. Punt 3.1.9. stelt dat wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevindt op een afstand van meer dan 250 meter van de windturbinemast, men ervan uit mag gaan dat de hinder tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt. Onder punt 3.1.10. stelt de

omzendbrief dat 30 uur effectieve slagschaduw per jaar binnen in de bewoonde woning aanvaardbaar wordt geacht.

Minister, in uw antwoord op de schriftelijke vraag van 8 januari 2010 stelde u dat de geluidsemissie op 250 meter van de windturbine ongeveer 44 decibel is, wat overeenkomt met de hinder die in de meeste omringende lidstaten wordt aanvaard. U antwoordde ook dat de afdeling Milieuvergunningen zou onderzoeken of de bestaande toelaatbaarheidscriteria voldoende waarborgen bieden tegen de hinder en de risico's die aan de exploitatie van windturbines zijn verbonden.

Minister, is het onderzoek van de afdeling Milieuvergunningen dat u hebt aangekondigd, al afgerond? Zo ja, wat zijn de bevindingen? In het antwoord op de schriftelijke vraag las ik dat de 250 meter geen echte, harde afstandsregel is, maar veeleer een inschatting. Hoe is die inschatting tot stand gekomen? Acht u deze afstand voldoende of overweegt u een herziening van de afstandsregel? De bevolking vraagt daar vaak naar.

Biedt de omzendbrief volgens u voldoende bescherming voor omwonenden? Is een bijstelling van de omzendbrief noodzakelijk? De omzendbrief valt onder de bevoegdheid van drie ministers. Hebt u minister Van den Bossche, bevoegd voor Energie en minister Muyters, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, in kennis gesteld van de bevindingen van het onderzoek dat u op het getouw hebt gezet?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Over het inplanten van windturbines is er discussie geweest in de commissie Ruimtelijke Ordening. Daarover bestaat veel bezorgdheid, zeker over de leefbaarheid. Minister, ik heb vernomen dat u bepaalde zaken gaat onderzoeken. Het klopt dat verschillende ministers een impact hebben op het beleid inzake windturbines. Minister Muyters had aangekondigd dat hij een Vlaams kaderplan voor inplanting van windturbines zou uitwerken vanuit het oogpunt van Ruimtelijke Ordening. Heeft hij u daarover al gecontacteerd? Zal hij zaken van dat kaderplan uitwerken en hoe zal hij het plan vormgeven? Passen sommige elementen zoals afstandsregels daarin? Hoe is dat inpasbaar in het toekomstige beleid?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Mijnheer Vandaele, ik ben blij met uw vraag om uitleg, die volgt op de vraag van mevrouw De Knop. Minister, we zijn heel benieuwd naar het antwoord op de vraag of het onderzoek al is afgerond. Zo ja, bent u van plan om sectorale voorwaarden voor de exploitatie van windmolens uit te vaardigen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Die fameuze 250 meter is een interessante discussie. Indertijd werd die gecommuniceerd via de omzendbrief. De afstandsnorm was voornamelijk gebaseerd op mogelijke geluidsoverlast. Ondertussen heeft de technologie niet stilgestaan. Er is minder geluidsoverlast, en waarschijnlijk zal dat blijven verminderen. De masten worden ook hoger. Het probleem verschuift dus. De vraag is wat we precies willen doen met de afstandsnorm.

Het is ongelooflijk dat zo'n belangrijk probleem via een omzendbrief is geregeld en dat er geen wettelijk kader bestaat. Wanneer zal minister Muyters met dat fameus ruimtelijk kader komen? In welke mate bent u als minister van Milieu betrokken?

De heer Bart Martens: De vragen aan minister Muyters staan morgen op de agenda. Voor de milieuhygiënische normen voor windmolens is het ook belangrijk om buiten de zone van 250 meter een geluidsstudie te vragen aan de aanvragers van vergunningen voor windmolens. Nu is dat alleen binnen de zone van 250 meter. Soms kan een inplanting binnen die zone tot een beperkte overlast leiden, als bijvoorbeeld die woning ook naast een autosnelweg is gelegen, en zo'n turbine incrementeel heel weinig geluid toevoegt aan het achtergrondlawaai dat er al is.

Soms zijn er ook gevallen van een geluidsimpact die niet strookt met de VLAREM-geluidsnorm op een afstand van meer dan 250 meter. Misschien moet de bepaling die nu in de omzendbrief stelt dat men binnen 250 meter een geluidsstudie moet uitvoeren, worden verruimd naar een grotere zone. Minister, ik ga ervan uit dat dit nog onderwerp van discussie zal zijn tussen u, minister Muylers en minister Van den Bossche.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Op de vragen aan minister Muylers kunt u morgen een duidelijk antwoord verwachten.

Installaties voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie zijn in toepassing van de lijst van ingedeelde inrichtingen vastgesteld in bijlage 1 van titel I van VLAREM, milieuvergunningplichtig vanaf het ogenblik dat het elektrisch vermogen meer dan 500 kilowatt bedraagt. Bij een elektrisch vermogen van 300 tot en met 500 kilowatt zijn deze inrichtingen alleen meldingsplichtig.

Voor de meeste van de als hinderlijk ingedeelde inrichtingen bevat titel II van VLAREM sectorale milieuvoorwaarden die tot doel hebben de hinder en de risico's afkomstig van de exploitatie van deze inrichtingen tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Ze omvatten tevens criteria inzake de toelaatbaarheid van die inrichtingen zoals minimumafstanden tot hindergevoelige objecten, gebieden waar de exploitatie niet kan worden toegestaan enzovoort.

Dat is niet het geval voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie. De exploitatie van deze inrichtingen is trouwens ook niet onderworpen aan de algemene milieuvoorwaarden inzake geluid. In plaats daarvan hanteren de adviesverlenende overheidsorganen en de vergunningverlenende overheden bij de beoordeling van de aanvragen de omzendbrief van 2006: "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines."

In deze omzendbrief staat de afstand van 250 meter tot vreemde woningen of woongebieden centraal voor de beoordeling van de geluidsoverlast. De 250 meterregel wordt als volgt gehanteerd: wanneer de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied zich bevindt op een afstand van meer dan 250 meter van de windturbinemast, gaat men ervan uit dat de hinder veroorzaakt door de windturbine of het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt.

Wanneer die afstand kleiner dan of gelijk is aan 250 meter moet het specifieke geluid worden bepaald in de nabijheid van de dichtstbijzijnde woning of het dichtstbijzijnde woongebied. Dan wordt voor de beoordeling van de toelaatbaarheid van een windturbine of windturbinepark op een bepaalde locatie het specifieke geluid getoetst aan de milieukwaliteitsnormen, die in de omzendbrief voor meerdere gebieden zijn bepaald.

Indien het specifieke geluid voldoet aan milieukwaliteitsnormen of indien het specifieke geluid in de nabijheid van de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied 5 decibel lager is dan het achtergrondgeluid, mag men er, althans volgens de omzendbrief, van uitgaan dat de hinder veroorzaakt door de windturbine of het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt.

Omzendbrieven hebben in principe geen verordenend karakter en kunnen bijgevolg ook geen nieuwe en dwingende rechtsregels creëren. De omzendbrief betreffende het afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines bevat bijgevolg slechts richtlijnen die de Vlaamse overheid zich voorneemt te volgen bij het onderzoek en al dan niet op te nemen.

De omzendbrief kan op zich de noodzaak tot het hanteren van strengere toelaatbaarheids-criteria door de vergunningverlenende overheden in functie van de doelstelling van het

Milieuvergunningdecreet en VLAREM niet ongedaan maken. Wat in het decreet en in VLAREM staat, blijft dus onverkort van kracht.

De vraag of de omzendbrief voldoende bescherming biedt voor de omwonenden is op dat vlak wat irrelevant. Gelet op de berichten over problemen met de inplanting van de windturbines op meerdere plaatsen in Vlaanderen en gelet op het feit dat de omzendbrief enkel richtlijnen kan bevatten en geen dwingende rechtsregels creëert, heb ik de afdeling Milieuvergunningen opdracht gegeven te onderzoeken of de bestaande toelaatbaarheidscriteria niet beter moeten worden gespecificeerd en afdwingbaar gesteld in titel II van VLAREM.

Het als gevolg van mijn vraag door de afdeling Milieuvergunningen ingestelde onderzoek loopt nog. Het onderzoek bestaat erin om zowel na te gaan wat de noodzakelijke technische randvoorwaarden zijn om overdreven geluid en slagschaduw te voorkomen, als om voldoende inzicht te krijgen in de wetgeving die in de naburige landen wordt gehanteerd.

Zodra een voorstel met sectorale voorwaarden klaar is en voldoende uitgewerkt, zal in het kader van de procedure van goedkeuring door de Vlaamse Regering hierover overleg worden gevoerd met de bevoegde ministers en hun diensten. Het is interessant om vanuit de milieubeveogdheid na te gaan hoe we meer kunnen definiëren zodat iemand die wil investeren in een windmolen op voorhand meer duidelijkheid heeft of hij erin kan investeren. Zo kan hij een betere bescherming bieden aan omwonenden zodat die minder last hebben van geluidshinder of slagschaduw. Zo kunnen we twee belangrijke stappen vooruit zetten naar meer rechtszekerheid voor omwonenden en ook voor wie wil investeren in windmolens.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, uit uw antwoord besluit ik dat u voorlopig vasthoudt aan de normen inzake afstand en geluid zoals die nu gelden. Sommigen stellen daar vragen bij. We kunnen alleen maar hopen dat de drie bevoegde ministers samen een geïntegreerd plan opstellen. Ik heb het gevoel dat dit dossier, net zoals dat van de kustduinen, heen en weer wordt gejongleerd, waarbij iedereen naar iedereen kijkt. Daar hebben wij en de bevolking natuurlijk weinig boodschap aan.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik heb begrepen dat het onderzoek nog loopt. Hebt u een idee wanneer dat zal afgelopen zijn?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik heb de vraagstelling helaas gemist, maar ik heb de vraag om uitleg van de heer Vandaele gelezen. De vraag verwondert me enigszins omdat minister Muyters altijd heeft gezegd dat hij het initiatief zou nemen, dat hij met het ruimtelijk afwegingskader zou komen. Daarover zijn ook enkele vragen ingediend. Dat is wat we eerst moeten hebben. Minister Schauvliege bereidt blijkbaar al een en ander voor, met de administratie. Het benieuwt me wat dat zal opleveren, maar uiteindelijk begint dit bij Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter: Die stand van zaken krijgen we morgen.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik kijk dus uit naar morgen.

De heer Wilfried Vandaele: Ik ben het daar niet helemaal mee eens. We kijken ook naar minister Muyters. We zitten hem ook achter de vossen. Er is echter sprake van twee verschillende zaken: de ruimtelijke inpassingsmogelijkheden en de aspecten die we hier vandaag bekijken, de gezondheidsaspecten en dergelijke. Die zaken liggen toch wel verschillend. Ik hoop dat alles op een bepaald ogenblik in één mooi plan samenkomt.

Voorzitter, onlangs zei minister Van den Bossche in de commissie Energie dat windmolens op de eerste plaats zouden moeten worden ingeplant waar er kan worden aangetakt op de transportinfrastructuur, op het net. Al die elementen lopen dus enigszins naast elkaar. We

weten dat de leden van de Vlaamse Regering zeer goed overeenkomen, dus ik hoop dat ze er ook in dit dossier samen uit geraken.

De heer Bart Martens: Mijnheer Bothuyne, voor een windmolen is nog altijd zowel een milieuvergunning als een stedenbouwkundige vergunning nodig, wat het beste bewijs vormt dat dit zich inderdaad schrijlings bevindt op zowel de milieuwetgeving als de wetgeving betreffende ruimtelijke ordening en stedenbouw.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, daarom vroeg ik daarnet of minister Muylers al contact heeft opgenomen met minister Schauvliege. Er is immers het ruimtelijk afwegingskader en er zijn een aantal zaken met betrekking tot geluid en milieu. Op een bepaald ogenblik moet dat inderdaad samen worden afgewogen, in dat kaderplan. Ik denk echter niet dat het ene kan worden uitgesteld omdat het andere er niet is. Er is sprake van verschillende elementen. Er gebeurt voorbereidend werk op het vlak van milieu. Minister, heeft minister Muylers al contact met u opgenomen in het kader van het kaderplan en vanuit welk oogpunt kan dat eventueel worden ingepast?

De heer Wilfried Vandaele: Minister, mevrouw Rombouts vraagt of het kabinet van minister Muylers al contact heeft opgenomen met het uwe. Mijn vraag was of u al contact hebt opgenomen met minister Muylers. (*Gelach*)

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, we hebben allemaal dezelfde zorg. Vlaanderen heeft nood aan veel windenergie om zijn doelstellingen te halen. Anderzijds is er de vaak terechte zorg van omwonenden, die last hebben van geluidshinder en van de slagschaduw. Die discussie woedt al in deze commissie toen ik nog aan de andere kant zat, of zelfs nog veel vroeger. Ze is dus zeker niet nieuw. De omzendbrief geeft een richting aan. Potentiële investeerders die overwegen ergens een windmolen te plaatsen, houden rekening met die omzendbrief.

Mijnheer Vandaele, dat neemt niet weg dat, als er milieuhinder kan zijn, qua geluid of door de slagschaduw, we hier en nu ook bijkomende voorwaarden, beperkingen of studies kunnen opleggen of kunnen onderzoeken hoe we dat kunnen beperken of verhinderen. Zo kan bijvoorbeeld zelfs in de milieuvergunning worden bepaald dat in het voorjaar of het najaar, wanneer de zon laag staat, die windmolen moet worden stilgelegd. Dat gebeurt regelmatig. Er zitten zelfs reflectoren op die dat testen. We zijn er dus echt nu al mee bezig om die effecten in kaart te brengen. We merken echter dat investeerders aarzelen, omdat ze geen volledige zekerheid hebben met die omzendbrief. Het is moeilijk een project op te starten, omdat er geen zekerheid is of die molen daar wel kan worden ingeplant.

Er zal een plan komen. Dat is ook aangekondigd door minister Muylers en minister Van den Bossche. Er zijn al contacten geweest ter zake, denk ik. We wachten dus op een algemeen plan van aanpak. Dat plan belet echter niet dat de vraag nog altijd bestaat of er met een omzendbrief moet worden gewerkt, of dat dit moet worden verwerkt in de sectorregelgeving, zoals in VLAREM. Op basis van de ervaring die ik nu heb, lijkt het me goed om rechtszekerheid te creëren en dat deels op te nemen in de VLAREM-reglementering. Ik wacht dus niet op het plan. Ik vind het goed dat het plan er komt. Dat plan zal er komen in samenspraak. We hebben inderdaad een zeer goede verstandhouding in de Vlaamse Regering. Maak u dus zeker geen zorgen wat dat betreft. Ik ga echter niet zitten wachten tot dat plan er is, om pas dan te beginnen na te denken over de vraag hoe ik dat in VLAREM kan vertalen.

Ik ben al vrij ver gevorderd. Ik wil er geen deadline op plaatsen, maar ik denk dat we op zeer korte termijn met iets heel concreets naar voren kunnen komen, ook in de discussies over dat plan. Dat zal die discussies minder theoretisch en meteen veel concreter maken, zodat we vrij snel kunnen werken en meer rechtszekerheid bieden, zowel voor de investeerders als voor de

omwonenden. Dat is wat ik nu aan het doen ben. Dat belet niet dat er daarnaast ook een algemeen plan van aanpak zal zijn, waarbij Ruimtelijke Ordening gebieden zal moeten aanduiden en ook vanuit Energie zal moeten worden nagedacht.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, we hebben heel wat gehoord. We kunnen alleen maar hopen dat alles inderdaad tot een mooi plan leidt, dat rechtszekerheid biedt voor zowel de investeerders als de andere betrokkenen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het onontvankelijk verklaren van wildschadeclaims door het kabinet van de minister - 45 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over wildschade door ganzen - 2424 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Voorzitter, omdat dit ongetwijfeld aan bod zal komen in het antwoord van de minister, wil ik vooraf zeggen dat ik deze vraag eind juli heb ingediend. De vraag was deels gebaseerd op enkele krantenartikels en persberichten waaruit was gebleken dat heel wat wildschadedossiers onontvankelijk werden verklaard. Ik ging ervan uit dat het hier nieuwe berichtgeving betrof, maar blijkbaar gingen die persberichten in feite over een reactie op eerdere vragen van de heer De Meyer.

De voorzitter: Zo blijven we natuurlijk bezig.

De heer Stefaan Sintobin: Zo blijven we bezig, maar het lijkt me toch niet slecht om even terug te komen op de problematiek. Dit blijft immers een discussiepunt en het feit blijft dat een aantal dossiers onontvankelijk worden verklaard. Misschien nog belangrijker, en de reden waarom ik het citaat heb opgenomen in mijn vraag, is het volgende. De heer De Meyer, de initiatiefnemer van het Wildschadebesluit of althans van de herziening van artikel 25, merkte dit op: “Een van de problemen is dat er een spanningsveld is tussen de interpretaties van de schadelijders en die van de administratie. Mogelijk moeten we hier zoeken naar meer transparante formules, die zowel voor de schadelijders als voor de schaderamers minder aanleiding geven tot discussie.” Dat is subtiel en tegelijk veelzeggend.

Of mijn vraag al dan niet is gebaseerd op correcte of goed getimede persartikels heeft volgens mij weinig belang. Minister, in mei hebt u immers verklaard dat artikel 16 van het besluit – en daarover gaat het natuurlijk wel enigszins – stipuleerde dat er een jaarlijks verslag moest worden opgemaakt. U stelde het volgende: “In die verslaggeving zit ook een evaluatie vervat en worden ook eventueel beleidsvoorstellen geformuleerd.” U stelde ook: “Sinds het begin van de uitvoering van het besluit constateren we inderdaad een aantal problemen. In het najaar zullen een eerste verslaggeving en evaluatie van het Wildschadebesluit plaatsvinden, na 1 jaar werking dus. Aspecten die hierbij aan bod zullen komen, zijn de budgettaire weerslag, de personeelsimpact en de ervaren procedureproblemen bij het toepassen van de regels voorgeschreven in dit besluit”. Minister, ik herinner me dat u vorige week naar aanleiding van een vraag over een ander onderwerp hebt verklaard dat voor u 1 jaar 1 jaar is. Ik veronderstel dat we ons nu in het najaar bevinden.

Voorzitter, met de laatste passage vóór de vragen van de geschreven versie van mijn vraag om uitleg wil ik enigszins vooruitlopen op de discussie en de hoorzittingen die we binnenkort

zullen houden over de bestrijding van vossen, ganzen en dergelijke. Minister, ik heb – misschien wat scherp – gesteld dat uw uitspraak politiek getint en weinig op ratio gebaseerd was. U hebt enigszins gerichte maatregelen aangekondigd, maar anderzijds hebt u laten optekenen dat jagen niet de meest efficiënte wijze is om schade te voorkomen. Dat is echter voor later.

Minister, kunt u een update geven van de cijfers? Blijft u erbij dat het onontvankelijk verklaren van claims enkel en alleen terug te brengen is tot onwetendheid en het niet correct indienen van dossiers? Of bestaat er, zoals de heer De Meyer in mei heeft gesteld, inderdaad een spanningsveld tussen de indieners en de administratie? Kunt u nu al toelichting geven bij het in mei aangekondigde verslag en evaluatie van het Wildschadebesluit, of ben ik te vroeg? Welke beleidsvoorstellen kunnen daar eventueel al uit worden gedistilleerd?

Voorzitter, de laatste vraag van mijn schriftelijke neerslag zou ik liever laten vallen, maar natuurlijk mag de minister erop antwoorden. We kunnen dit echter behandelen naar aanleiding van de hoorzittingen en de verdere discussie over de jacht. Maar voor mij mag u antwoorden, minister. Ik heb daar geen probleem mee, integendeel zelfs.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, geachte leden, in de vergadering van de commissie Leefmilieu van 11 mei zijn twee vragen aan bod gekomen over de schadedossiers die zijn ingediend naar aanleiding van wildschade. Het Wildschadebesluit is van kracht sinds 1 september 2009. Vroeger was het, zoals we weten, enkel mogelijk om via het gerecht een vergoeding te krijgen voor de geleden schade. Met het besluit kan men nu ook via een administratieve procedure een vergoeding aanvragen.

Indien de aanvraag onontvankelijk wordt verklaard, heeft de schadelijder de mogelijkheid om, op basis van artikel 14 van het besluit, een beroep in te stellen bij de minister. Minister, in West-Vlaanderen waren er dit voorjaar en deze zomer landbouwers die een procedure bij de rechtbank hebben aangespannen, in plaats van een procedure via de Vlaamse overheid, eventueel met een beroep bij u, te laten lopen. In uw antwoord in de commissievergadering hebt u erkend dat er problemen zijn met het Wildschadebesluit, meer specifiek wat de ganzenproblematiek betreft. Artikel 16 van het besluit stelt dat er jaarlijks een geïntegreerd verslag wordt opgemaakt, met daarin een evaluatie en beleidsvoorstellen. In dat verslag zal bijzondere aandacht worden besteed aan de ganzenproblematiek.

Mensen uit de sector beweren wel eens dat de schadebedragen die worden gevraagd, onredelijk hoog zijn. Ik maak even een zijsprongetje. De aankoop door de overheid van percelen natuur die in eigendom zijn van landbouwers, heeft de prijzen de voorbije jaren flink de hoogte ingejaagd. Het gevolg is een hogere waardering van die gronden, wat dan weer negatief is voor de nog actieve landbouwers die zelf grond willen kopen of successierechten moeten betalen. Sommigen beweren dat de volgens hen te hoge vergoedingen voor wildschade mutatis mutandis een vergelijkbaar effect zouden kunnen hebben.

Minister, hebt u de werking van het Wildschadebesluit al geëvalueerd? Wat zijn uw bevindingen? Vindt u de vergoedingen die worden uitbetaald ‘redelijk’?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik wil me daarbij aansluiten. Ik maak me zorgen over de manier waarop de wildschadedossiers voort evolueren of worden afgehandeld. Ondertussen zijn we al wel zo ver dat iedereen erkent dat het fenomeen van de wildschade daadwerkelijk bestaat. Er zijn inderdaad een aantal stappen gezet om daarvoor te betalen en dat in principe dus op te lossen. Ik moet echter vaststellen dat heel wat dossiers onontvankelijk zijn, of dat er wordt gediscussieerd over een aantal dingen, dus moeten we misschien bekijken hoe we kunnen bijsturen of een aantal knelpunten kunnen oplossen.

Minister, valt er een rode draad waar te nemen wat de redenen betreft om iets onontvankelijk te verklaren? Waarom worden bepaalde dossiers onontvankelijk verklaard? Gaat het over heel diverse elementen? Zijn de dossiers niet in orde? De heer Vandaele stelt dat er blijkbaar ook wordt gediscussieerd over de onredelijke hoogte van de prijs. Wanneer er een onredelijk hoge prijs wordt gevraagd, dan vraag ik me af of dat een reden kan zijn voor het onontvankelijk verklaren van een dossier. Is er een verband?

Ik vind het een bizarre redenering te stellen dat men, door onredelijke bedragen uit te betalen, een watervaleffect zou creëren. De schade kan immers heel goed worden vastgesteld en becijferd. In overleg met beide sectoren, de landbouwsector en de administratie van de natuursector moet duidelijkheid geschapen worden over dat prijsverhaal.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sintobin, ik begin met uw citaat. U haalt uw informatie uit een krant. U moet echter de oorspronkelijke bron raadplegen. Het gaat om een verslag over een discussie in deze commissie. De bewuste zin die in mijn mond wordt gelegd, is niet van mij afkomstig maar van de vraagsteller, de heer De Meyer. Ik kan u dat verslag bezorgen.

Wat de wildschadeclaims betreft, ontvingen mijn diensten tot op heden 122 claims volgens de procedure waarin voorzien is conform het Wildschadebesluit. Van deze 122 dossiers werden 49 dossiers niet ontvankelijk verklaard.

De belangrijkste reden voor het niet-ontvankelijk verklaren van een dossier is het overschrijden van de aanvraagtermijn. Ik merk hierbij wel op dat mijn diensten de wettelijk voorziene termijn van 5 werkdagen niet strikt toepassen. Een dossier wordt pas niet-ontvankelijk verklaard als het meerdere weken te laat wordt ingediend, dus als het in feite onmogelijk wordt om de aanvraag nog te controleren. Men is daar dus redelijk soepel in.

In de tweede belangrijkste groep van dossiers die niet ontvankelijk worden verklaard gaat het over bejaagbaar wild waarvoor geen vergoeding kan worden uitgekeerd volgens het Wildschadebesluit.

Beide categorieën samen dekken ongeveer driekwart van de dossiers die niet ontvankelijk worden verklaard. Andere oorzaken zijn onder meer de onmogelijkheid om een oorzakelijk verband te leggen tussen schade en wild, de onaanzienlijkheid van de schade en het feit dat geen redelijkerwijze te verwachten afwerende maatregelen zijn genomen. Ook dat is een voorwaarde uit het Wildschadebesluit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos, het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek maken jaarlijks een geïntegreerd verslag over het toepassen van het Wildschadebesluit, dat sinds 1 september vorig jaar van toepassing is. Dat geïntegreerd verslag dat opgemaakt wordt met het oog op verbetering op het vlak van efficiëntie en effectiviteit, is nog niet voorhanden want de periode van 1 jaar werking is pas afgelopen op 1 september. Hierbij zal bijzondere aandacht gaan naar de evaluatie van schade door ganzen. Na de evaluatie zal ik de bevindingen bekendmaken.

Gelet op het voorgaande en het lopende overleg met de diensten van het beleidsdomein Landbouw en Visserij is een uitspraak over billijkheid van vergoedingen voorbarig. Voor verschillende dossiers in West-Vlaanderen zijn nog niet alle vergoedingen voor het lopende jaar bepaald omdat de oogstgegevens om de berekening in functie van schade-uitbetaling op te maken, nog niet beschikbaar zijn.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is een kort antwoord omdat de evaluatie nog niet is gemaakt. We zullen de volgende maanden misschien nog terugkomen op dit dossier.

U zegt dat driekwart van de aanvragen onontvankelijk wordt verklaard, omdat de soepele aanvraagtermijn wordt overschreden, of omdat het gaat over bejaagbaar wild. Heel wat mensen zijn daar onvoldoende over geïnformeerd. Het is een belangrijke taak voor u en uw administratie om de betrokken actoren te wijzen op de verschillende regels uit het Wildschadebesluit.

Intussen ben ik op zoek naar dat citaat, maar ik heb het nog niet gevonden. Het gaat om een discussie die we binnenkort zullen voeren. Daaruit zal moeten blijken of u, of de heer De Meyer dezelfde mening is toegedaan over de jacht. Ik vind het eigenaardig dat u voor het reces hebt aangekondigd dat er gerichte maatregelen zouden worden genomen, wat daar ook onder verstaan mag worden. Iedereen geeft daar wellicht een andere invulling aan. Ik denk dan aan het toestaan van meer jacht. Maar ik ga ervan uit dat die discussie binnenkort zal worden gevoerd.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Het lijkt me interessant om op een bepaald moment de vergelijking te maken tussen de administratieve procedures en de mensen die naar de rechtbank zijn gedaan.

Minister, we wachten op het evaluatierapport. U hebt de redenen opgesomd waarom bepaalde dossiers onontvankelijk zijn verklaard. Dat verhaal zal aan bod komen tijdens de hoorzitting over de bejaagbaarheid van bepaalde diersoorten.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: We kijken allemaal met heel veel interesse uit naar de evaluatie. Het verbaast me dat heel veel dossiers te laat worden ingediend. Dat kan aan de informatie liggen. Sensibilisering is dan ook belangrijk. Als men echter door de jaren heen voortdurend te laat dossiers blijft indienen, dan vraag ik me af of het niet zo kan zijn dat landbouwers die schade te laat vaststellen waardoor zij hun dossier te laat indienen. Kunt u dat mee onderzoeken tijdens de evaluatie?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We moeten de evaluatie en de gesprekken inderdaad afwachten.

Mijnheer Sintobin, het citaat waarvan sprake staat op bladzijde 14 van het verslag. U zegt dat de timing niet wordt gehaald. Ik heb voor het reces gezegd dat we zo snel mogelijk een aantal conclusies zullen trekken uit de evaluatie. Tijdens een van de komende weken zullen daarover hoorzittingen plaatsvinden. Ook daar kan rekening mee worden gehouden bij de evaluatie. Ik ben bereid met alle actoren te zoeken naar een manier om de zaken bij te sturen.

Daarnaast moet er ook een duidelijk onderscheid worden gemaakt. Er is een regelgeving waar men zich aan houdt. Mijn diensten zijn heel soepel wanneer het over die 5 werkdagen gaat. Een aantal andere voorwaarden zijn veel strikter. Daar is een afwijking helemaal niet evident.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de herziening van de Europese richtlijn 2002/95 over de beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur - 26 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, de Europese richtlijn betreffende de beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur, ook wel

gekend als de RoHS-richtlijn, wordt momenteel herzien. Eind september werden er over dit dossier gesprekken opgestart tussen het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie, met de bedoeling een akkoord in eerste lezing te bereiken.

De RoHS-richtlijn moet het gebruik van zes stoffen in de elektronische industrie vermindere, waaronder lood, cadmium, kwik en chroom. De actuele hamvraag in dit dossier is of de productie van fotovoltaïsche producten, waaronder zonnepanelen, ook onder deze richtlijn valt. Het hoeft geen betoog dat het RoHS-dossier ook van groot belang is voor Vlaanderen, zowel om ecologische als om economische redenen.

Een groot deel van de sector van de fotovoltaïsche producten is zelf voorstander van een inclusie van fotovoltaïsche producten in de richtlijn. Een uitzondering voor de sector zorgt volgens hen enkel voor gevaren voor de mens en het milieu. Daarnaast wil de sector op die manier ook bijdragen tot de Europese klimaatdoelstellingen en gelooft hij dat de inclusie van fotovoltaïsche producten in de richtlijn een weg opent naar innovatie.

Zelf hebben zij twee voorstellen: een volledige inclusie van fotovoltaïsche producten of een aanvulling van de richtlijn met een lijst van fotovoltaïsche producten. Een aantal lidstaten zouden echter toch opteren voor een exclusie van fotovoltaïsche producten in de richtlijn.

Minister, hebt u zelf ook gesprekken gehad met de fotovoltaïsche sector om te kijken wat hun standpunt is? Wat is uw mening over dit dossier? Bent u van mening dat de fotovoltaïsche sector geïntegreerd moet worden in de RoHS-richtlijn of niet? Vond hierover al overleg plaats met uw Franstalige collega? Zo ja, wat was het resultaat van dit overleg? Welk standpunt zal België verdedigen bij de Europese Raad?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De opvolging en de implementatie van de RoHS-richtlijn is een federale bevoegdheid. Voor het Belgische standpunt in dit dossier is de federale overheid de trekker. Tot 31 december treed ik in dit dossier wel op als voorzitter van de ministerraad voor Leefmilieu. Vanuit die hoedanigheid zal ik u een geïntegreerd antwoord geven.

Het proces tot herziening van de RoHS-richtlijn bevindt zich momenteel in de fase waarin zowel de Raad, het Parlement als de Commissie overleggen over de finalisering van de teksten. Ter voorbereiding daarvan bereidde de Raad onder Belgisch voorzitterschap een mandaat voor waarmee aan die gesprekken kan worden deelgenomen. Als basis daarvoor fungeren de ontwerpteksten voor de RoHS-richtlijn die tot stand zijn gekomen in de Raadswerkgroepen die de afgelopen 2 jaar werden gehouden over dit thema. In dit proces tracht België als lidstaat en nu ook als voorzitter zo volledig mogelijk geïnformeerd te zijn over alle aspecten van het dossier door met alle betrokken sectoren en belanghebbenden af te stemmen.

De fotovoltaïsche sector is een van die belanghebbenden. De standpunten van die sector zijn bekend vanuit verschillende gesprekken met onze vertegenwoordigers. Ook de interne Belgische coördinatie kreeg de voorbije jaren voldoende aandacht. Ondanks de federale bevoegdheid over RoHS en gezien de nauwe link met het AEEA-dossier (afgedankte elektrische en elektronische apparatuur), dat wel grotendeels een gewestelijke bevoegdheid betreft, wordt intensief gecoördineerd tussen alle betrokken niveaus, met name de drie gewesten en de federale overheid.

Het EU-voorzitterschap vergt een evenwichtsoefening om met voldoende aandacht voor de eigen standpunten alle stemmen binnen de Raad de weerklink te geven die nodig is om tot gedragen evenwichtige en kwalitatieve compromissen te komen. Op dit ogenblik is het onmogelijk om precies te voorspellen wat de uitkomst zal zijn van de discussies in de dialoog tussen de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie, zowel inzake de fotovoltaïsche modules als inzake andere deelt thema's in het RoHS-dossier.

Ik kan u wel vertellen dat de fotovoltaïsche modules oorspronkelijk opgenomen waren in het RoHS-dossier, maar dat het Europees Parlement heeft beslist om ze eruit te halen. Nu zijn daarover discussies gaande. Ook in de lidstaten zelf zijn er verschillende standpunten en we proberen nu om tot een compromis te komen.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik hoop dat er binnenkort een duidelijk compromis zal zijn.

De vraag is ook welk standpunt u zelf inneemt. De federale collega trekt dit natuurlijk, maar worden de gewesten er helemaal niet bij betrokken? Kunt u uw visie hierop geven?

De heer Bart Martens: Minister, ik meen dat de sector er zelf belang bij heeft, om imagoredenen, om geen uitzonderingen te bepleiten in het kader van de Europese milieuwetgeving. Ik heb begrepen dat RoHS vooral op het productbeleid slaat en dat het dus de federale overheid is die het standpunt bepaalt, maar wat de 'WEEE Directive' betreft, het directief over afval van elektrische en elektronische apparaten, is het in het belang van de sector om zich onder de aanvaardingsplicht te laten vallen zodat alle panelen die geïnstalleerd worden, finaal ook teruggegeven worden. Er moeten inzamelsystemen voor worden ontwikkeld zodat ook de waardevolle metalen die vaak in die panelen verwerkt zijn, gerecycleerd kunnen worden en niet verloren gaan in het milieu. Ik sluit me aan bij de algemene vraag van mevrouw Eerlingen over uw persoonlijk standpunt.

Minister Joke Schauvliege: Het Belgische standpunt werd bepaald in overleg tussen de drie gewesten en de federale overheid. Daar zijn teksten van. Het standpunt werd destijds ingenomen om de fotovoltaïsche modules uit te sluiten, maar niet alle hernieuwbare energie. Dat is het Belgische standpunt, en dat kwam er in overleg.

In verband met mijn persoonlijke overtuiging, mevrouw Eerlingen, moet ik u erop wijzen dat ik momenteel als voorzitter de 27 lidstaten voorziet. Er is een Belgisch standpunt en dat zal door België worden vertolkt, maar daarnaast word ik vooral verondersteld te proberen om een compromis te vinden tussen 27 lidstaten. U kunt van mij nu niet verwachten dat ik mijn persoonlijke overtuiging ter zake hier meedeel, dat is absoluut 'not done'. In die hoedanigheid moet ik echt voorzichtig zijn, zo niet kunnen we daar echt op worden afgerekend. Deontologisch is dat echt 'not done'. Het Belgische standpunt is bekend en staat in de tekst die door de drie gewesten en de federale overheid werd aangenomen. Die kan wellicht worden geraadpleegd of aan u worden bezorgd.

De voorzitter: Ik wil ter aanvulling nog zeggen dat we volgende week een verslagmoment plannen over de voorbije Europese milieuraden en een vooruitblik op de toekomstige. Dit kan daar nog aan bod komen, en dan kunnen de verslaggevers iets meer vertellen dan de minister nu kan wegens de precaire en uitzonderlijke situatie waarin ze zich bevindt als voorzitter van de Europese Raad.

Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: We kunnen inderdaad de volgende vergadering afwachten en ik heb begrip voor de moeilijke situatie waarin de minister zich momenteel bevindt inzake dit dossier.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het grondwaterpeil en de gevolgen van grondwatergebruik - 39 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Voorzitter, minister, het wereldwaterrapport van UNESCO is duidelijk en stelt dat tegen 2030 47 percent van de wereldbevolking in gebieden met een grote kans op waterschaarste woont.

Ook Vlaanderen ligt in een risicogebied. In de helft van de meetpunten wordt een dalende grondwaterspiegel geregistreerd. Vooral in de provincie Antwerpen is het probleem van waterschaarste het grootst. De watervoorraden worden vooral aangeboord door de drinkwatermaatschappijen en in mindere mate door de industrie.

Ook al was augustus een natte maand, het grondwaterpeil blijft verontrustend laag. Het is dus niet omdat het een maand hard regent, dat de problematiek van het tekort aan grondwater wordt opgelost. De buien worden heviger, maar korter, waardoor infiltratie in de bodem moeizamer verloopt. Het water wordt in Vlaanderen afgevoerd in plaats van de mogelijkheid te bieden tot insijpeling. De aanhoudende verstedelijking en verharding van oppervlaktes zijn hier mede verantwoordelijk voor.

Naast het wereldwaterrapport van UNESCO zijn onderzoekers aan de universiteit van Utrecht in samenwerking met het onderzoeksinstituut Deltares, tot de vaststelling gekomen dat het aanwenden van grondwater bijdraagt tot de stijging van de zeespiegel. Dit toont eveneens aan dat er zeer omzichtig moet worden omgesprongen met het aanwenden van grondwater en dat bijkomende beleidsmaatregelen noodzakelijk zijn.

In het verleden zijn reeds een aantal initiatieven genomen onder meer in samenwerking met de industrie. De industrie heeft door middel van innovatiesteun geïnvesteerd in waterbesparende maatregelen. Ook de uitvoering van de resolutie over de dakvegetatie, een resolutie van de Vlaams Belangfractie die uiteindelijk door minister Dua werd uitgevoerd, heeft een bijdrage geleverd om het water langer vast te houden waar het neervalt, in plaats van het af te voeren.

Daarnaast zijn nog een aantal andere initiatieven om het regenwater af te koppelen van het rioleringsstelsel, van enorm groot belang. Het verder afkoppelen van regenwater kan een belangrijke bijdrage leveren om regenwater opnieuw te doen insijpelen en om de grondwatervoorraden aan te vullen, maar ter zake is er nog onvoldoende voorlichting en informatieverstrekking aan de bevolking over de manier waarop zij een positieve medewerking aan zulke projecten kunnen verlenen. Maar ook nieuwe initiatieven dringen zich op.

Professor Jean Berlamont van de K.U.Leuven noemt het probleem over het lage grondwaterpeil in Vlaanderen ernstig, maar wil geen paniek zaaien. Hij stelt dat de kennis en knowhow die in Vlaanderen aanwezig zijn ons zullen helpen om het probleem te bekampen.

Minister, daarom wens ik u een aantal vragen te stellen. Tot welke bevindingen bent u gekomen na de bekendmaking van het rapport van UNESCO? Welke maatregelen heeft de Vlaamse Regering genomen om het gebruik van grondwater te beperken? Welke nieuwe maatregelen kunt u op korte termijn invoeren om de grondwatervoorraden aan te vullen? Welke maatregelen moeten genomen worden op langere termijn? In hoeverre wordt het onderzoek naar de problematiek van de grondwaterschaarste ondersteund door de Vlaamse overheid en op welke manier zal het probleem worden geïnventariseerd? Is er volgens u een directe oplossing om te voorkomen dat grondwater wordt aangewend als drinkwater? Is hierover reeds overleg gevoerd met de drinkwatermaatschappijen?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, ik sluit me uiteraard aan bij mevrouw Van den Eynde, die stelt dat de grondwaterproblematiek heel belangrijk is. Zeker de diepere grondlagen met een goede kwaliteit zijn bedreigd.

Minister, ik heb het gevoel dat er vooruitgang wordt geboekt en dat er maatregelen worden genomen zoals afkoppelen en het beperken van verharde oppervlakten, maar ook van ons mag er gerust een tandje bij worden gestoken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, ik denk dat u in uw vraag vooral verwijst naar het ‘UN World Water Development Report (Third edition)’. Dit UNESCO-rapport is gebaseerd op verouderde gegevens, en dat is belangrijk om weten. Sommige cijfers dateren van 2006, 2005, 2000 of zijn zelfs ouder. Het is bovendien niet altijd duidelijk op welke manier de auteurs met deze gegevens zijn omgegaan.

Om de toestand van het grondwatersysteem in Vlaanderen in kaart te brengen werd in uitvoering van de Europese kaderrichtlijn Water en het decreet Integraal Waterbeleid het grondwaterbeleid in Vlaanderen gekarakteriseerd. 42 grondwaterlichamen zijn ondertussen afgebakend. Voor 14 van deze grondwaterlichamen wordt geoordeeld dat ze zich in een ontoereikende toestand bevinden. De grondwaterpeilen worden door de VMM maandelijks opgevolgd in het primair grondwatermeetnet.

Gelet op de specificiteit van elk grondwaterlichaam is het niet evident een korte samenvatting te geven van de evolutie van de peilen, temeer daar in elk grondwaterlichaam bijna altijd zowel stijgende als dalende peilmetingen te vinden zijn.

De huidige instrumenten zijn voornamelijk gericht op een sturend vergunningen- en heffingenbeleid. Het heffingenbeleid is erop gericht grondwaterwinningen in gebieden die in ontoereikende toestand verkeren, extra te belasten om zo een sturend effect bij gebruikers te hebben. Dit jaar nog hebben we dit systeem verfijnd en stijgen de grondwaterheffingen voornamelijk in deze gebieden tot 2017, zodat een ontradend effect kan worden bekomen.

Ook via het vergunningenbeleid wordt sturend opgetreden om gebruikers naar alternatieven te brengen of om waterbesparende maatregelen te nemen, al dan niet na het uitvoeren van een wateraudit. Een typisch voorbeeld hiervan is de sokkelproblematiek, waarbij op basis van wetenschappelijk onderbouwde gegevens naar een afbouw van grondwatervergunningen met 75 percent wordt gestreefd, om op termijn tot een duurzaam gebruik van de betrokken grondwaterlichamen in het sokkelsysteem te komen.

Daarnaast zijn er initiatieven, zoals het Grijswaterbesluit, genomen om alternatieven aan te bieden. De drinkwatermaatschappijen kunnen zowel voor industrie als voor landbouw projecten indienen waarbij er subsidie wordt gegeven voor levering van grijswater aan landbouwbedrijven indien deze een afbouw realiseren van een grondwaterwinning in een grondwaterlichaam in ontoereikende toestand.

U weet wellicht dat het aanvullen van grondwatervoorraden geen evidentie is. In feite moeten onttrekking, de vraag, en natuurlijke aanvulling, het aanbod, op elkaar afgestemd worden. Voor freatische watervoerende lagen kan de natuurlijke aanvulling verhoogd worden door de infiltratie te stimuleren. Hiertoe is er reeds een gericht beleid. Voor gespannen watervoerende lagen is een verhoging van de natuurlijke aanvulling enkel indirect mogelijk, namelijk door het verhogen van de toestroming vanuit andere watervoerende lagen. Het is dan ook duidelijk dat voor afgesloten watervoerende lagen die in een kwantitatief ontoereikende toestand zijn, de afbouw van de onttrekkingen van prioritair belang is voor een geslaagd herstel.

Naast het lopende heffingen- en vergunningenbeleid, heb ik ook aan mijn administratie gevraagd om herstelprogramma's voor grondwaterlichamen in ontoereikende toestand, op te stellen. Tegen 2012 verwacht ik via clustering voor die 14 grondwaterlichamen in ontoereikende toestand zes herstelprogramma's. Een herstelprogramma moet een plan van

aanpak aanreiken om te komen tot een duurzaam grondwaterbeheer. Dit plan van aanpak is wetenschappelijk onderbouwd en zal duidelijk aangeven waar de problemen zich situeren: met andere woorden, waar en in hoeverre bestaat er een spanning tussen vraag en aanbod en op welke manier moet dit verschil worden weggewerkt?

Om dit nog verder te ondersteunen loopt er momenteel een opdracht om binnen het Vlaams Grondwatermodel grondwatercontingenten beter te bepalen. Dit moet op termijn leiden tot een betere kennis van de aanbodzijde.

De vraagzijde is even belangrijk. Momenteel wordt gewerkt aan een procedure rond wateraudits voor bedrijven. Dit heeft enerzijds het voordeel dat het bedrijf weet waar de problemen zich eventueel situeren en op welke manier met alternatieven kan worden omgegaan. Daarnaast is dit een uitstekend instrument bij de beoordeling van grondwatervergunningaanvragen waar grondwaterlichamen zich in ontoereikende toestand bevinden.

Tot slot worden momenteel ook de voorbereidingen getroffen voor het invoeren van ‘water safety plans’ (WSP) binnen de drinkwaterbedrijven. In een eerste fase worden brondossiers opgesteld. Momenteel worden die opgesteld voor een aantal pilootwinningen. De bedoeling is dat het brondossier naast een onderdeel kwaliteit ook een onderdeel kwantiteit bevat. De brondossiers worden opgesteld samen met de overheid, de VMM, en zullen een volledige hydrogeologische beschrijving geven van de betrokken grondwaterwinning. In feite zal het brondossier het volledig hydrogeologisch systeem rond een winning in kaart brengen. Deze zal ook een oplisting bevatten van alle activiteiten binnen een aandachtsgebied die mogelijk een risico vormen voor de drinkwaterwinning, zowel ten aanzien van de kwaliteit als ten aanzien van de kwantiteit. Dit alles past in het veilig stellen van de drinkwatervoorziening op lange termijn.

Momenteel is het zo dat de verhouding ongeveer evenveel grondwater als oppervlaktewater bij de productie van drinkwater gebruikt wordt. De productie van drinkwater is van strategisch belang en een goed evenwicht bij het gebruik van verschillende zoetwaterbronnen is heel belangrijk. Het is van strategisch belang om zowel grondwater als oppervlaktewater te behouden als bron voor de aanmaak van drinkwater. Het voordeel van grondwater is dat de kwaliteit zeer goed is, minder behandeling vergt en ook minder gevoelig is voor aanhoudende droogte in de zomer.

In feite vormen de grondwaterlagen grote reservoirs of buffers. Grondwaterlagen zijn ook beter beschermd tegen verontreiniging. Indien men enkel drinkwater zou bereiden uit oppervlaktewater, dan zijn zeer grote reservoirs nodig om periodes met lage waterstand te overbruggen en periodes waarbij geen oppervlaktewater zou kunnen worden ingenomen wegens ontoereikende kwaliteit.

De drinkwatervoorziening is van groot maatschappelijk belang en het bestaande gebruik van de grondwatervoorraden voor drinkwatervoorziening moet daarom behouden blijven. Het gebruik van grondwater voor laagwaardige toepassingen moet daarom verder worden ontmoedigd. De drinkwaterbedrijven streven steeds naar een duurzame grondwateronttrekking ten behoeve van de drinkwatervoorziening. Daarom worden er voor elke grondwaterwinning uitgebreide hydrogeologische studies uitgevoerd. Op basis van deze studies wordt bepaald hoeveel grondwater er op een duurzame manier kan worden onttrokken aan een bepaalde waterlaag. Momenteel zijn er geen problemen van overexploitatie. Alle grondwaterwinningen zijn in overeenstemming met de draagkracht van de waterlagen.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: De heer Vandaele zegt dat er vooruitgang is geboekt. Ik wil dat wel beamen. Er zijn inderdaad initiatieven genomen in het verleden. Ik heb er ook naar verwezen in mijn vraag om uitleg. Het water vasthouden waar het neervalt in dakvegetatie is zo'n voorbeeld, maar ook de samenwerking met de industrie.

Minister, u stelt dat het rapport van UNESCO is gebaseerd op verouderde gegevens. Ik heb dat ook al met andere rapporten ondervonden. In hoeverre gaat u contact nemen met UNESCO om te melden dat het verouderde gegevens zijn die worden gebruikt? Dit verhaal komt natuurlijk over zoveel jaar terug. Het is goed dat u de mensen die ermee bezig zijn, op de hoogte brengt dat we in Vlaanderen al vooruitgang hebben geboekt. Niet dat we er al zijn, maar er wordt aandacht aan besteed.

Minister, in uw antwoord zegt u dat er een sturend heffingenbeleid wordt gevoerd. Dat is natuurlijk één element. Het Vlaams Belang is steeds voorstander geweest om de milieuproblematiek op een positieve manier aan te pakken. Ik heb ook verwezen naar het voorstel van resolutie over de dakvegetatie. Als we de burgers op een positieve manier kunnen stimuleren, willen ze evengoed investeren in milieumaatregelen.

In Antwerpen put de drinkwatermaatschappij de voorraad grondwater uit. Een alternatief is daar noodzakelijk. U zegt dat we de brondossiers in kaart gaan brengen. Binnen welke termijn gaat dat gebeuren? We kunnen dat wel plannen, maar het probleem is wel ernstig. Professor Berlamont zegt dat ook. Wanneer zou dit rapport klaar kunnen zijn? Zou u kunnen overleggen met de professoren die zeggen dat het probleem ernstig is en vragen wat hun alternatief is? Het is belangrijk dat de wetenschappelijke wereld hieraan meewerkt.

Minister, in hoeverre bestaat er een inventarisering van de grondwatervoorraden in Vlaanderen? Er zijn gemeenten waar de grondwater voorraad heel hoog aan de oppervlakte ligt, in andere gemeenten ligt dat heel diep in de aarde. Inzake vergunningverlening is dat ook belangrijk.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Van den Eynde, de VMM volgt het grondwatermeetnet maandelijks op. Die resultaten zijn ter beschikking. Ik veronderstel dat ze op de website staan, maar weet dat niet zeker. Er zit heel veel schommeling in. Het is heel moeilijk een vast cijfer te geven.

U verwijst ook naar het rapport van UNESCO. Het staat uitdrukkelijk in dat rapport dat het om die jaren gaat. Dat is geen excuus. We kunnen wel het signaal geven dat we ook recente cijfers hebben die de VMM ter beschikking stelt. De VMM leeft niet op een eiland, maar werkt met experts en is constant in overleg met de academische wereld over wetenschappelijke alternatieven. Op basis van die adviezen en van de kennis van de VMM, wordt op twee aspecten gewerkt, heffingen en vergunningen. Dat is ook goed. Bijkomend wordt er een heel specifieke aanpak uitgewerkt met echte herstelprogramma's. Die moeten tegen 2012 klaar zijn om de zes herstelprogramma's te kunnen uitwerken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van het heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van specifieke bijkomende voorwaarden aangaande het houden van vogels in gevangenschap - 133 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Nu de tentoonstellingen van de vogelliefhebbers en de prijskampen van siervogels onder de aandacht zijn, wordt er gepraat over het Soortenbesluit. Dat werd vorig jaar goedgekeurd. De bedoeling was een eenvoudiger regeling te verkrijgen voor de vogelliefhebberij. Dit besluit legt de basisregels en krijtlijnen vast waarbinnen het toekomstige soortenbeleid in Vlaanderen zal kunnen worden uitgevoerd.

Wat betreft het houden van beschermde vogels in gevangenschap, moesten nog een aantal bijkomende voorwaarden door de minister worden vastgelegd. Het gaat over de voorwaarden voor de kenmerken en kwaliteit van de pootringen, hun legering, hun opschriften enzovoort, om zo fraude te vermijden. Ook een lijst met fraudegevoelige soorten moest worden opgemaakt.

Tot dan werd er een overgangperiode van 6 maanden ingesteld. 1 jaar later zijn die er nog steeds niet. Alle vogelbonden weten bijgevolg niet hoe en wat er moet gebeuren aangezien de aangekondigde overgangsregeling intussen ook is verstreken op 19 september.

Minister, hoe ver staat het met deze aanvullende uitvoeringsbesluiten? Wanneer zullen die van kracht zijn? Wat zullen deze besluiten omvatten?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het ontwerp van ministerieel besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor de kenmerken en de kwaliteit van pootringen voor vogels is mij door het Agentschap voor Natuur en Bos bezorgd. Er moet slechts één ministerieel besluit met betrekking tot het houden van vogels in gevangenschap worden genomen. Het vaststellen van een lijst met fraudegevoelige soorten, waarvan eveneens sprake in de vraag, is immers geen verplichting.

Artikel 46 van het Soortenbesluit legt daarvoor geen verplichting op, maar voorziet alleen in de mogelijkheid om een dergelijke lijst vast te stellen. Tot op heden zijn daartoe nog geen initiatieven genomen en er zijn ook geen concrete plannen om dat in de nabije toekomst te doen. Tot nader order geldt de inhoud van artikel 46 dan ook als een slapende bepaling.

De vaststelling van het nieuwe ministerieel besluit zal zeer spoedig een feit zijn. Bij wijze van overgangperiode zal in een periode van enkele maanden worden voorzien vooraleer het besluit effectief in werking zal treden. Dat moet de bonden in staat stellen om zich voor te bereiden op het toepassen van de inhoud van het nieuwe besluit.

Het ministerieel besluit tot vaststelling van de voorwaarden voor de kenmerken en de kwaliteit van pootringen voor vogels, zal een beperkt aantal specifieke voorwaarden bevatten waaraan de pootringen die worden gebruikt voor het merken van vogels, die worden gekweekt en gehouden in gevangenschap, moeten voldoen. Deze voorwaarden hebben betrekking op de kenmerken en de kwaliteit van deze ringen. De opgenomen voorwaarden zullen grotendeels dezelfde zijn als in de oude regelgeving, en zijn vervat in een ministerieel besluit van 14 september 1981. Dat zal grotendeels gelijklopend zijn.

Bepaalde zaken zijn nieuw, met het oog op het nog beter nastreven van de doelstelling van de regelgeving. Die nieuwigheden zijn vooraf besproken met de betrokken vogelbonden. In het nieuwe ministerieel besluit zal het oude uitdrukkelijk worden opgeheven. De overgangperiode van 6 maanden waarvan sprake berust op een misverstand. Er moet inderdaad in een overgangperiode worden voorzien, maar die zal pas gelden vanaf de inwerkingtreding van het nieuw vast te stellen ministerieel besluit. In afwachting van het nieuwe besluit is het zo dat de bepalingen van het nog steeds bestaande ministerieel besluit van 1981 onverminderd geldig blijven voor de kenmerken waaraan een gesloten pootring van een gekweekte vogel moet voldoen.

Vanuit het Agentschap voor Natuur en Bos is er hieromtrent contact genomen met de vogelbonden, en zij zijn op de hoogte van deze situatie. Wat ik vermeldde, is daarbij ook aan deze bonden meegedeeld: in afwachting van de voorwaarden in het nieuwe besluit blijven de kenmerken in het ministerieel besluit van 1981 onverkort van kracht. Zodra het nieuwe besluit is vastgesteld, zal dat aan de betrokken bonden worden meegedeeld.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Minister, mijn gegevens komen van het blad en de algemene vergadering van de Algemene Vinkeniersbond (Avibo). Misschien hebt u gelijk over de

overgangperiode, maar de bond schrijft dat men 1 jaar later nog bezig is met het schrijven van bovenvermeld ministerieel besluit. Alle vogelbonden weten bijgevolg niet hoe en wat er moet gebeuren, aangezien de aangekondigde overgangsregeling ondertussen is verstreken. Ik zeg maar wat ze schrijven.

Minister, ik vraag om rechtszekerheid te geven aan die bonden. Avibo heeft de ringen al voorgeschreven. Hopelijk past u uw ministerieel besluit aan de ringen die ze hebben voorgeschreven aan. Anders is die bestelling klaar. Het is niet zo belangrijk, maar voor de bond en die mensen is dat wel belangrijk. Misschien is het interessant om dit zo snel mogelijk te regelen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Callens, u hebt de verdienste om dit nog eens duidelijk te stellen. Mijn gegevens zeggen dat er veel contacten zijn geweest, dat er effectief rekening wordt gehouden met wat is voorgeschreven. Het is niet de bedoeling om alles te veranderen en overboord te gooien. Ik maak me geen zorgen.

Het misverstand over communicatie is naar aanleiding van uw vraag om uitleg rechtgezet. Er zijn via het agentschap contacten geweest om duidelijk te vermelden hoe het precies in elkaar zit. Op die manier zijn een aantal misverstanden opgelost. Men had me gezegd dat er ook voordien al heel wat contacten waren geweest.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Oppervlaktedelfstoffendecreet en het bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek - 145 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, deze vraag om uitleg heeft een hele weg afgelegd. Ik had ze eerst ingediend als een interpellatie, maar de beslissing van het Uitgebreid Bureau was dat het bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan Vlaamse Leemstreek over een te lokale materie ging. Waarschijnlijk dacht men dat de Vlaamse Leemstreek zo iets was als de druivenstreek of de Vlaamse Ardennen, maar het gaat over alle leemgronden in Vlaanderen, uitgezonderd Limburg.

Tijdens de zomervakantie heeft de Vlaamse Regering het bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan (BOD) Vlaamse Leemstreek vastgesteld. Ik ga niet uitgebreid het hele kader schetsen. Er is het Oppervlaktedelfstoffendecreet en het algemeen oppervlaktedelfstoffenplan, op basis waarvan uiteindelijk die bijzondere oppervlaktedelfstoffenplannen worden opgemaakt. In het algemeen plan en het decreet staat mooi opgelijst wat de krijtlijnen zijn, onder meer voor die zogenaamde BOD's.

Minister, die principes in het algemeen plan en het decreet zijn mooie principes. Ook in MINA 4 – we hebben die discussie gevoerd – wordt de nadruk gelegd op de inzet van alternatieven voor primaire delfstoffen, maar naar ons gevoel zonder concrete doelstellingen. Dat hebben we ook duidelijk gemaakt. Maar toch, de geest van MINA 4 behelst het inzetten van alternatieven. De principes van MINA 4 vinden we weinig terug in de concrete afbakening van de ontginningsgebieden in het BOD. Daarom heb ik enkele concrete vragen, deels ter verduidelijking, deels om de discussie wat op gang te brengen.

De cijfers met betrekking tot de behoefte-raming in het BOD zijn natuurlijk voornamelijk gebaseerd op de productiecapaciteit. Ik veronderstel dat die cijfers uit de sector afkomstig zijn, maar ik zou toch graag willen weten waar ze precies vandaan komen. Worden die op

enige wijze geverifieerd? De sector is immers belanghebbende partij in deze discussie. Van wanneer dateert de behoefteraming voor het BOD? Is die raming wel actueel genoeg, gezien de gebeurtenissen van de voorbije jaren?

50 percent van de in België geproduceerde baksteen dient voor de uitvoer. Dat staat uitdrukkelijk ook vermeld in het BOD. Dat percentage lijkt me zeer hoog. Hoe rijmt u dat met de visie op duurzaam materialenbeheer en dergelijke, en met het feit dat we voorzichtig moeten omgaan met het afbakenen of het starten van ontginningen?

Hoe verantwoordt u dat een aantal gebieden, hoewel ze een aantal negatieve adviezen hebben gekregen, in het BOD toch bevestigd staan als te ontginnen gebied? Het is toch wel opvallend dat de lijst substantieel is.

De term 'cradle-to-cradle' is hier het voorbije jaar al ontelbare malen gevallen. Wat onderneemt u precies om leem als grondstof te doen passen in het cradle-to-cradleprincipe? In het BOD staat ook mooi uitgelegd dat er daar wel wat moeilijkheden mee zijn. Wat zijn die moeilijkheden precies en wat zijn de opportuniteiten?

Zeer opvallend is dat het BOD ook stelt dat transportafstanden van meer dan 100 kilometer eigenlijk af te raden zijn. Uit de tabel van de schattingen van het aantal transportkilometers blijkt echter dat twee derde van de ontginningsgebieden op meer dan 100 kilometer van de verwerkingsfabrieken is gelegen. Daar klopt toch iets niet.

Ten slotte heb ik nog een juridische of technische vraag. Indien een ontginningsgebied versnipperd is in diverse eigendommen, en zo zijn er natuurlijk een aantal situaties, vindt u dat er een onteigeningsprocedure kan worden opgestart om dan toch die ontginning mogelijk te maken en die versnippering ongedaan te maken?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Sanctorum, om het duurzaam materialenbeheer in zijn algemeenheid te ontwikkelen werken we aan een Materialendecreet. Dat heb ik al aangehaald in deze commissie. Deze nieuwe regelgeving zal in bepalingen voorzien die de rechtsbasis creëren voor de regulerende, stimulerende en planningsinstrumenten voor het duurzaam materialenbeleid.

Specifiek voor de materialen die bestaan uit minerale grondstoffen, blijft het Oppervlakedelfstoffendecreet voldoende in het kader van het Vlaamse oppervlakedelfstoffenbeleid, omdat het alle elementen van een duurzaam beleid bevat. Het biedt immers de juridische basis om zowel de economische als de sociale en de milieucomponent van het oppervlakedelfstoffenbeleid te versterken. Het Oppervlakedelfstoffendecreet en het toekomstige Materialendecreet zullen complementair werken, zodat het specifieke onderdeel van volwaardige alternatieven voor primaire oppervlakedelfstoffen binnen het Oppervlakedelfstoffendecreet kwalitatief en kwantitatief beter zal kunnen worden ingevuld, via informatie verkregen op basis van het toekomstige Materialendecreet. Er zijn niet echt tegenstellingen wat dat betreft.

Het is in de keramische sector al technisch mogelijk om gebroken keramisch puin uit sloopafval te gebruiken als grondstof voor de productie van binnenmuurstenen. Dat gebeurt via een recyclageproces dat het keramisch puin scheidt van andere afvalstoffen. Vervolgens wordt via een ingenieus maalproces een rode fractie met de juiste fijnheid bereikt, die in beperkte mate kan worden toegevoegd aan de hoofdgrondstof klei. Dat is heel belangrijk. Het hergebruik van keramisch puin in de productie van gevelstenen en dakpannen vormt nog het voorwerp van verder wetenschappelijk onderzoek. Aangezien met leem gevelstenen worden vervaardigd, heeft het inzetten van gebroken keramisch puin als hoogwaardige grondstof bijgevolg nog geen rechtstreekse impact op de behoefte aan leem. Voorts wil ik erop wijzen dat er steeds een afweging moet worden gemaakt met betrekking tot de totale milieu-impact van de diverse oplossingen. De bewerking van keramisch puin en het scheidingsproces

vragen veel energie en het gebroken keramisch puin moet eveneens worden getransporteerd. Bovendien kent ook de beschikbaarheid van het keramisch puin zijn limieten.

De vraag naar het cradle-to-cradleprincipe zit duidelijk in de context van duurzaamheid, maar het is een ruim begrip, waarbij ook de levensduur en het gebruikscomfort van belang zijn. De talrijke hoeves in de Vlaamse Leemstreek die 100 tot 200 jaar geleden werden opgetrokken met gevelstenen vervaardigd uit leem, tonen dat die producten erg duurzaam zijn en heel lang kunnen worden gebruikt.

In het BOD Vlaamse Leemstreek wordt informatief aangegeven wat de behoefte is op basis van de productiecapaciteit, omdat dit een idee geeft van wat maximaal nodig zou kunnen zijn. Om duurzaam om te springen met grondstoffen werd de omzetting naar noodzakelijke bijkomende ontginningsoppervlakte niet gemaakt op basis van behoeftevolumes van capaciteit, maar op basis van de reële productie én na aftrek van de volumes die op dit ogenblik daadwerkelijk door volwaardige alternatieven kunnen worden ingevuld. Alles wat terug te vinden is qua behoeftecijfers uit statistieken of van de federaties, is uiteindelijk afkomstig van basiscijfers die de sector heeft gerapporteerd. De bedrijven zelf zijn uiteindelijk de enige die de basiscijfers kunnen geven. De betrouwbaarheid ervan wordt, wat de Vlaamse ontginningssector betreft, wel gecontroleerd door mijn administratie, en dat ook aan de hand van de ontgonnen volumes van primaire oppervlakedelfstoffen. Die controle kan dus perfect gebeuren.

De behoefteraming dateert van december 2007. Ze is wel degelijk actueel genoeg om als basis te dienen voor het uittekenen van een ontwikkelingsperspectief op lange termijn – het gaat dus over een langetermijnperspectief, niet over de korte termijn – en dit om de volgende redenen. Het grootste aandeel van de ontgonnen delfstof wordt afgevoerd naar de bouwsector, wat betekent dat de sector afhankelijk is van de bouwactiviteit, en dus ook conjunctuurgevoelig is. Uit gegevens van de Belgische Baksteenfederatie over de baksteenproductie van 1970 tot op heden is dan ook gemakkelijk af te lezen wanneer er sprake was van jaren van economische crisis. Deze gegevens leren ons echter ook dat in alle andere jaren van normale bedrijvigheid de productie relatief constant blijft. De gegevens geven ook aan dat het jaar 2007 als een normaal jaar kan worden bestempeld. Bovendien werd bij de opmaak van bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen in het Oppervlakedelfstoffendecreet in een systeem van periodieke evaluatie voorzien. De delfstoffenplannen worden immers 5-jaarlijks geëvalueerd, zodat afstemming van de voorraden in de ontginningsgebieden op de behoeften en de wijzigingen in de marktsituatie steeds mogelijk is.

Zoals expliciet in de doelstelling van het Oppervlakedelfstoffendecreet staat beschreven, bevat een duurzaam beleid drie componenten, waaronder ook een economische component. In het BOD Vlaamse Leemstreek wordt toegelicht dat de Vlaamse behoefte niet gelijk is aan de behoefte voor de Vlaamse bevolking, maar gezien moet worden als de behoefte voor de Vlaamse industrie, met tewerkstelling en toegevoegde waarde, via welke uiteraard ook de Vlaamse bevolking invulling krijgt van haar specifieke behoeften.

De grondstof leem op zich wordt dus niet uitgevoerd. Er zijn nog zoveel andere sectoren in Vlaanderen die hetzij met eigen grondstoffen, hetzij met ingevoerde grondstoffen een meerwaarde creëren en er producten mee vervaardigen voor de export. In deze geglobaliseerde wereld met een vrijemarkteconomie is dat een normaal gebeuren. Het zou voor Vlaanderen trouwens nefast zijn indien andere landen of regio's de door u voorgestelde protectionistische houding zouden hanteren door geen grondstoffen en/of afgewerkte producten aan Vlaanderen aan te bieden. Export is voor de Vlaamse economie levensnoodzakelijk.

De zoektocht naar nieuwe ontginningsgebieden gebeurt volgens een afwegingsproces dat is vastgelegd in het Oppervlakedelfstoffendecreet. De inhoud van en de wijze waarop een BOD tot stand komt, wordt in dit decreet vastgelegd. Het BOD Vlaamse Leemstreek werd plan-MER-waardig opgesteld. Het werd geadviseerd door een ambtelijke stuurgroep waarin zeven bevoegdheidsdomeinen zetelen. Het onderging ook een openbaar onderzoek.

Men kan nagaan in welke mate de versie die in openbaar onderzoek is gesteld, verschilt van de versie die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Hierbij kan vastgesteld worden dat er wel degelijk rekening werd gehouden met de ingediende opmerkingen en bezwaren, dat de behoefte die door primaire leem moet worden ingevuld naar beneden werd aangepast, en dat vele voorgestelde hectares niet meer in aanmerking kwamen als ontginningsgebied.

De materie is van die aard dat er moeilijke beslissingen moeten worden genomen. Tenzij men de ontginningsmogelijkheden in Vlaanderen volledig zou afbouwen, is het onmogelijk bij de definitieve vaststelling van een BOD rekening te houden met alle negatieve adviezen.

Onder impuls van een constante technische ontwikkeling en de hieraan verbonden schaalvergroting, is de keramische sector de voorbije 50 jaar geëvolueerd van een nijverheid met een groot aantal kleinschalige veldsteenbakkerijen naar een nijverheid met een aantal bedrijven met sterk geavanceerde productie-eenheden waar baksteen op grote schaal wordt geproduceerd. Daardoor werd de koppeling van steenbakkerij en ontginningsgebied ook doorbroken.

Voor de grondstof leem speelt ook het geologisch voorkomen een rol aangezien de leemgordel zich wel horizontaal uitstrekt van het zuiden van West-Vlaanderen naar het zuiden van Limburg, maar in noordelijke richting erg beperkt is. Een aantal gevelsteenfabrieken die leem verbruiken, liggen bijgevolg niet in de leemgordel, zoals steenbakkerijen in de Kempen en West-Vlaanderen. Dat betekent tevens dat er ook ontginners in de Leemstreek zijn die geen leem verwerken maar transporteren naar de keramische sector.

In het BOD werd voorgesteld om bij de bevoorrading via een ontginner-transporteur, als milderende maatregel zo veel mogelijk rekening te houden met de afstand tussen de ontginningsgebieden en de afnemers. Daarom werd in het BOD een toetsingstabel opgenomen met een overzicht van de afstanden tussen alle locatievoorstellen en alle verwerkingseenheden. Een afstand van minder dan 50 kilometer krijgt de voorkeur en een groene kleur, terwijl een afstand van meer dan 100 kilometer wordt afgeraden en een rode kleur krijgt.

Aangezien in de toetsingstabel elke combinatie locatievoorstel/verwerkingseenheid werd ingevuld, valt meer dan twee derde in de categorie van meer dan 100 kilometer. Uiteraard gaat het hier om veel theoretische combinaties die in de praktijk nooit voorkomen. In de praktijk situeert de maximale afstand zich tussen groeves in Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen en verwerkingseenheden in West-Vlaanderen en de Kempen. Dat is maximaal 100 kilometer.

Tot slot moet worden vastgesteld dat op een ruimere Europese schaal de leemtransporten binnen Vlaanderen beperkt zijn ten opzichte van een scenario waarbij leem zou moeten worden aangevoerd vanuit het buitenland.

Een van de uitgangspunten van het Oppervlakedelfstoffendecreet is dat een ontginningsgebied zo rationeel mogelijk moet worden ontgonnen in functie van de economische rendabiliteit enerzijds, en in functie van het optimaal gebruik van de delfstoffenvoorraad en de oppervlakte anderzijds. Hiervoor is een impact op de eigendomsstructuur noodzakelijk in het geval sommige eigenaars weigeren hun percelen te laten ontginnen of weigeren te verkopen, ook al wordt hun door de ontginner een hoge prijs aangeboden.

In het zoeken naar een evenwicht tussen de belangen van de eigenaars en die van de ontginners werd, vooraleer meteen over te gaan tot onteigening, in het Oppervlakedelfstoffendecreet eerst voorzien in het instrument van de ontginningsmachtiging. Dit is een formule waarbij de eigenaar eigenaar blijft van zijn terrein en gedurende de tijd van de ontginning een jaarlijkse vergoeding krijgt. Ook de belangen van de houders van zakelijke rechten, pachters, huurders of gebruikers worden opgevangen via eenmalige vergoedingen.

De procedure voor de aanvraag en het verkrijgen van een ontginningsmachtiging is volledig geregeld op decretaal niveau en heeft altijd een uitvoerbaar eindresultaat. Indien eigenaar en ontginning onderling niet overeenkomen over het bedrag van de jaarlijkse vergoeding, eventueel na raming door deskundigen, kan de duur van de procedure wel aanslepen, maar uiteindelijk beslist de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg op verzoek van de meest gereede partij. De eigenaar kan nadien te allen tijde eisen dat zijn perceel door de houder van een ontginningsmachtiging wordt aangekocht. Ook het bedrag van de verkoopprijs zal desgevallend worden vastgelegd door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg.

De Vlaamse Regering kan op voordracht van de bevoegde minister pas overgaan tot onteigening voor het algemeen nut indien een aanvraag tot ontginningsmachtiging binnen 9 maanden na indiening geen resultaat heeft opgeleverd. Voor men overgaat tot onteigening moet dus altijd eerst de procedure van de ontginningsmachtiging gestart worden. Ik ondersteun deze beleidsvisie van de decreetgever van 2003 waarbij aan de eigenaar eerst de kans moet worden geboden om tegen een jaarlijkse vergoeding eigenaar te blijven. De impact op eigendomsstructuur ligt gevoelig. Er moet naar mijn mening zeker een evenwicht gezocht worden tussen de belangen van eigenaars en die van ontginners.

Vanzelfsprekend moet steeds rekening gehouden worden met artikel 1 van het eerste protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, dat het recht op eigendom beschermt en de krijtlijnen aangeeft waarbinnen het particulier eigendomsrecht kan worden aangetast.

De bepalingen uit het Oppervlakedelfstoffendecreet die ik zojuist in een notendop heb toegelicht, en waarbij steeds voorrang wordt gegeven aan een ontginningsmachtiging eerder dan aan een onteigening, voldoen mijns inziens om dit evenwicht te bereiken. Volgens de rechtspraak van het Europees Hof houdt het evenredigheidsbeginsel uit artikel 1 immers in dat men niet tot onteigening mag overgaan wanneer er andere, minder ingrijpende middelen ter beschikking zijn om hetzelfde resultaat te bereiken. Het instrument van de ontginningsmachtiging beantwoordt duidelijk aan dit beginsel.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik heb nog twee bijkomende vragen.

Wat de tabel betreft, zegt u dat het een aantal mogelijke combinaties betreft en dat die tabel eigenlijk niet realistisch is. Ik neem daarvan akte, maar ik vraag me wel af wat die tabel dan doet in het BOD. Om een zicht te hebben op het transport moet er een realistische tabel worden opgenomen in het BOD.

Wat de productiecapaciteit betreft, heb ik in een aantal adviezen gelezen dat bij gebrek aan gegevens over de stijgende trend van rode en gele leem, werd voorzien in een stijging van 25 procent voor de verwerkende bedrijven. U zegt dat er heel wat aanpassingen zijn aangebracht aan het definitief vastgestelde BOD. Is daarin ook een aanpassing gebeurd? Is die 25 procent behouden? Indien er een wijziging is doorgevoerd, welk percentage werd dan gehanteerd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U verwijst naar het plan en naar de tabellen. In wat is vastgesteld, zitten een aantal mogelijke scenario's waarin die afbakeningen moeten gebeuren. Het is dan ook logisch dat die tabellen daarin zijn opgenomen. Indien ze er niet in waren opgenomen, dan was er wellicht een vraag gesteld over het gebrek aan cijfers, waardoor er ook geen definitieve afbakening zou kunnen gebeuren.

De heer Hugo Geerts, kabinetsmedewerker minister Schauvliege: We houden rekening met de effectieve capaciteit. Het Oppervlakedelfstoffendecreet voorziet erin dat we een zekerheid geven voor 25 jaar. Voor de gele leem zitten we op dit moment maar op 18,7 jaar. Aan het gebruik van alternatieven en opportuniteiten wordt voorrang gegeven en in de praktijk stellen we vast dat er gebruik van wordt gemaakt. Alleen is het heel moeilijk om vandaag te zeggen hoeveel infrastructuurwerken volgend jaar zullen worden uitgevoerd en hoeveel zal

vrijkomen. Het is juist de bedoeling van de combinatie van het Oppervlaktedelfstoffendecreet en het Materialendecreet om de nodige instrumenten aan te reiken om dit maximaal te gebruiken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Wat het laatste betreft, daar kan ik inkomen, maar ik vroeg me af of er rekening wordt gehouden met een stijgende trend. (*Opmerkingen van de heer Hugo Geerts*)

De oorspronkelijke cijfers van 2007 worden dus aangehouden en er wordt geen percentage, 25 percent bijvoorbeeld, bij gegooid. In die zin is het BOD aangepast op basis van de adviezen?

De heer Hugo Geerts: Van de reële cijfers.

De heer Hermes Sanctorum: Van de reële cijfers min de mogelijkheden tot recyclage, maar daar hebben jullie op dit moment weinig zicht op?

De heer Hugo Geerts: We hebben daar een zicht op, we weten wat er de voorbije jaren is gebruikt en we weten ook waar er eventuele mogelijkheden zijn.

De heer Hermes Sanctorum: Maar aangezien u nog geen echt zicht hebt op een perspectief voor recyclage, veronderstel ik dat het heel moeilijk is om de capaciteit te bepalen voor de toekomst. Welk cijfer hanteert u dan?

De heer Hugo Geerts: We gebruiken de huidige productiecijfers.

De heer Hermes Sanctorum: En recyclage?

De heer Hugo Geerts: En recyclage en ook alternatieven en opportuniteiten, zoals dat zo mooi genoemd wordt. Om de 5 jaar worden de cijfers herzien. De voorspelling of de rechtszekerheid wordt nu, op basis van de huidige cijfers, gelegd op 18,7 jaar, terwijl dat decretaal eigenlijk 25 jaar moet zijn. Ook daar is er een onderschatting van wat we eigenlijk nodig hebben.

De heer Hermes Sanctorum: Ik ben het ermee eens dat export belangrijk is voor de Vlaamse economie, maar ik hoop dat het zo weinig mogelijk om materiaal of grondstoffen uit onze bodem zal gaan waarbij er schaarse open ruimte wordt aangesneden en er vrachtvervoer ontstaat, want we kunnen beter onze recyclagetechnieken exporteren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het uitblijven van een uitvoeringsbesluit met betrekking tot het Boscompensatiefonds - 183 (2010-2011)

De heer Bart Martens: Minister, het wordt zo stilaan een traditie dat in oktober, bij de Week van het Bos, de Vereniging voor Bos in Vlaanderen de resultaten van haar Bosbarometer bekendmaakt. Die resultaten zijn niet om gelukkig en blij van te worden, integendeel. Elke dag zou er een anderhalf voetbalveld aan bos in Vlaanderen gekapt worden en verdwijnen. Ook het proces voor uitbreiding van ruimtelijke gebieden die bestemd worden voor bos, blijft ondertussen steken.

De problematiek van het tekort aan bos is hier al verschillende keren aan de orde geweest. Het is natuurlijk ook een gedeelde problematiek, want voor de ruimtelijke afbakening is ook minister Muylers verantwoordelijk, maar ik heb het in deze vraag specifiek over het Boscompensatiefonds.

U weet dat in het Bosdecreet staat dat als er bos verdwijnt, dat moet worden gecompenseerd. Dat kan door effectieve bebossing elders, dat kan ook door het storten van een bedrag voor bebossing in het Boscompensatiefonds. Het is een oud zeer dat het Boscompensatiefonds voor een groot stuk een slapend fonds is waar veel geld in zit dat niet uitgegeven raakt omdat er blijkbaar een tekort is aan terreinen om tot effectieve bebossing over te gaan.

We hebben 2 jaar geleden, in december 2008, in een verzameldecreet een amendement goedgekeurd in deze commissie dat het Boscompensatiefonds zou openstellen voor lokale besturen met bosambities zodat niet alleen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) middelen uit een Boscompensatiefonds zou kunnen gebruiken om nieuwe bossen aan te leggen, maar dat ook lokale besturen, provinciebesturen, OCMW's, gemeentebesturen die bepaalde terreinen op het oog hebben om te bebossen, zelf via gemeentelijke of provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen nieuwe gebieden als bosgebied kunnen bestemmen en realiseren. Spijtig genoeg is er meer dan 2 jaar na de invoering van het amendement nog altijd geen uitvoeringsbesluit voor gekomen, en daardoor is die mogelijkheid vooralsnog dode letter gebleven.

Die problematiek werd hier al vaak aan de orde gesteld door meerdere collega's. Een jaar geleden was er een vraag van mevrouw Robeyns en mevrouw De Vroe, en toen antwoordde u dat er werk zou worden gemaakt van het uitvoeringsbesluit, dat het niet in de schuif zou blijven liggen, dat het er 'as soon as possible' zou komen. Ook in antwoord op een vraag van mevrouw Hostekint van maart dit jaar, hebt u gezegd dat het Boscompensatiefonds zou worden opengesteld voor lokale besturen, en u hebt hetzelfde nog eens herhaald in een antwoord op een vraag om uitleg van de heer Van Mechelen over de problematiek van de zonevreemde bossen. U begrijpt, minister, dat ons geduld niet eindeloos is, zeker wanneer we geconfronteerd worden met allesbehalve rooskleurige cijfers voor wat de evolutie van ons bosbestand betreft.

Ik had daarom nog eens aan u willen vragen hoe het precies zit met dat uitvoeringsbesluit. Wanneer kunnen we het verwachten? Ik hoop dat het niet nog een jaar duurt en we volgende keer bij de Bosbarometer nog eens moeten vaststellen dat het de verkeerde kant opgaat met ons bosareaal.

Wat is de stand van zaken van het uitvoeringsbesluit dat het Boscompensatiefonds moet activeren? Waarom is het uitvoeringsbesluit er nog steeds niet en wanneer zal het operationeel worden?

Stellen er zich technische problemen om het decreet uitvoerbaar te maken en zo ja, om welke problemen gaat het dan en wat wordt eraan gedaan om ze op te lossen en op welke termijn?

In het verleden is hier ook al aan bod gekomen dat er knelpunten zijn in verband met de federale pachtwetgeving en het veldwetboek. Hebt u die al aangekaart op het Overlegcomité en zo ja, wat was daarvan het resultaat? Zo nee, wat is de reden dat die problemen nog niet werden aangekaart binnen het Overlegcomité?

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, we hebben dit hier inderdaad al verschillende malen besproken. Het bericht in de krant van 8 oktober drukte ons opnieuw met de neus op de feiten. De Vereniging voor Bos in Vlaanderen heeft ons opnieuw laten weten dat ons bosareaal er in 2009 op achteruit is gegaan, meer bepaald met bijna 90 hectare.

De Europese trend is anders. In Europa is het bosareaal er wel op vooruit gegaan. Ook in Nederland is men vooruit gegaan en heeft men ons recent zelfs ingehaald.

In het Vlaams regeerakkoord, in de beleidsnota en in Pact 2020, staat letterlijk vermeld dat er 10.000 hectare extra bos zou worden gecreëerd. Een van de instrumenten daartoe is het Boscompensatiefonds. Dit werd een jaar geleden ook in de commissie besproken, en toen heeft de minister gezegd dat het niet in de schuif zou blijven liggen, maar zou worden geactiveerd. Er was al meer dan 2 jaar uitgebreid overleg gepleegd en men zou opnieuw

starten met een zoveelste overleg over de uitvoeringsaspecten voor de Vlaamse instandhoudingsinstellingen, maar tot op heden hebben we daarvan niets meer gehoord.

Wil de Vlaamse Regering effectief die 10.000 hectare extra bosgebied creëren, zoals beloofd in het Vlaams regeerakkoord, de beleidsvisie en het Pact 2020? Zo ja, op welke manier? We zien dat men er in 2009 in slaagt om meer hectare bos legaal en vergund te ontbossen dan dat erin wordt geslaagd om die te compenseren.

Minister, klopt het bericht dat u in 2009 toelating hebt gegeven om 123 hectare bos in Vlaanderen te kappen? Klopt het bericht dat twee derde van de bebossingsaanvragen door particulieren systematisch werd afgekeurd? Is het uitvoeringsbesluit om het Boscompensatiefonds te activeren, wel een prioriteit voor u?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil niet zeggen dat ik niet bezorgd ben om de bossen en het aantal hectaren dat men wil realiseren. In de vraag om uitleg is niet zo duidelijk gesteld dat de minister een engagement zou zijn aangegaan om de pachtwetgeving ook op het Overlegcomité te agenderen om er mogelijke wijzigingen in aan te brengen. Ik herinner me niet dat de minister dit engagement is aangegaan. Ik ben benieuwd of dat zo is. Ik weet ook niet of het parlement heeft gevraagd om dat engagement te agenderen op het Overlegcomité.

De pachtwetgeving steunt wat in het kader van ruimtelijke ordening is afgesproken. In de eerste plaats dient het agrarisch gebied voor de landbouw en de pachtwetgeving ondersteunt dit principe heel duidelijk. Het afbakeningsproces Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is bezig, waarin voor elke sector heel wat doelstellingen zijn vastgelegd. Wij staan erachter om die doelstellingen ook te realiseren. Correctheidshalve lijkt het aangewezen om uit te kijken naar de gelijktijdige afbakening van doelstellingen om tegen de ruimtelijke ordening in, de bescherming van landbouwers in agrarisch gebied – een zone-eigen activiteit – onderuit te halen door de pachtwetgeving vanuit dat oogpunt aan te passen. Minister, ik vraag me af of u dat ter sprake wilt brengen op het Overlegcomité.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ik was het voorbije weekend aanwezig op de festiviteiten ter gelegenheid van de Week van het Bos. Ik woon in Maldegem. Daar en in Knesselare beschikken we over het grootste aaneengesloten natuurgebied van Oost-Vlaanderen, Drongengoed, een aanrader voor de natuurliehebber om er een weekendwandeling te maken. Dat gebied is ingekleurd als natuurgebied. De grootste delen van het gebied zijn in het beheer van Natuurpunt Vlaanderen. Het is echter heel bizar waarom daar zoveel bossen worden gekapt. De mensen stellen zich daar veel vragen bij. Het is heel moeilijk om uit te leggen aan de inwoners en de bezoekers. Minister, hebben we cijfers over waar er wordt gekapt? Wat is de oorzaak? Waarom wordt er anderhalf voetbalveld bos per dag gekapt? Waarom gebeuren die kappingen in natuurgebied? Ik begrijp dat niet. De filosofie erachter is dat men wil terugkeren naar het middeleeuwse heidellandschap.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik kan jullie geruststellen, deze kwestie is niet in mijn schuif blijven liggen zoals ik jullie de vorige keer had gezegd. Er is inderdaad een technisch probleem, maar we hebben dat kunnen oplossen. Dat is dus goed nieuws.

De rechtsgrond voor een uitvoeringsbesluit voor een nieuwe subsidieregeling is beperkt tot bosgebied, volgens de aangepaste artikels 48 en 87 van het Bosdecreet. Doordat er zo weinig bosgebieden zijn waar we bomen kunnen bij aanplanten, die al zijn afgebakend bij ruimtelijke ordening, is bij ons de twijfel gerezen of het wel succes zal hebben als we dit op die manier gaan opentrekken en het uitvoeringsbesluit nemen voor dergelijke subsidieregeling. Er is trouwens geen sprake van grondwaardevermindering indien men bos realiseert in bosgebied. Daarom heb ik in overleg met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

besloten om voorlopig geen nieuw uitvoeringsbesluit op te stellen, maar om te werken met facultatieve subsidies aan gemeenten en provincies. Die zullen worden toegekend op basis van een selectie van projectvoorstellen die moeten voldoen aan een aantal in een projectoproep vastgestelde criteria.

Doordat het ANB een ruime ervaring heeft met de jaarlijkse projectoproepen voor voorbeeldstellende HPG-projecten (harmonisch park- en groenbeheer), wordt verwacht dat we met een analoge werkwijze sneller resultaat boeken op het terrein. Dat is ook heel positief. Dit wordt nu uitgewerkt en zal in het najaar worden gelanceerd. Begin 2011 kunnen dan de middelen worden vastgelegd voor de geselecteerde projecten. Op die manier mobiliseren we dat Compensatiefonds. Zo zullen we veel sneller resultaat hebben, omdat we anders beperkt blijven tot die specifieke bosgebieden.

U had ook nog een vraag met betrekking tot het Overlegcomité. Die zaken kunnen eventueel aan bod komen als er gesproken wordt over bevoegdheden die worden overgeheveld. Indien aanpassingen noodzakelijk blijken voor het uitoefenen van eigen bevoegdheden, kunnen wij de bestaande wetgeving in relatie tot de bevoegdheden maximaal aanpassen. Ik denk dat er van het Overlegcomité niet direct iets te verwachten valt.

Ik kom ook nog even terug op de bosbarometer. Het grootste probleem is gronden te vinden, die effectief zijn aangeduid, waar die bomen kunnen worden aangeplant. Wij zitten te wachten op de echte uitvoering van de afbakening van het buitengebied, maar we hebben intussen natuurlijk niet stilgezeten. We hebben dit jaar binnen de Vlaamse Regering een plan van aanpak afgesproken voor de afbakening van de buitengebieden. Minister Muyters heeft een duidelijk traject en heeft daar ook duidelijke afspraken rond, zodat er sneller werk kan worden gemaakt van de afbakening in buitengebied, met een traject dat ervoor zorgt dat er voldoende regelingen kunnen zijn.

Ik sta uiteraard achter het regeerakkoord en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Dat is onze leidraad. Om dat te realiseren, moeten we in de eerste plaats die gronden hebben die zijn afgebakend. Dan kunnen we die bomen aanplanten.

De weigeringen blijven een knelpunt. Daar wordt overleg over gepleegd. De weigeringen zitten vooral ook bij Ruimtelijke Ordening. Het gaat over vergunningen die daar blijven steken, omdat de afbakening niet gebeurd is.

Mevrouw Taeldeman, bomen kappen in natuurgebied gebeurt niet alleen in Oost-Vlaanderen. We hebben ook heel wat opmerkingen gehad toen er in de Merodebossen bomen werden gekapt. Dat is allemaal in het kader van de Europese regelgeving rond het herstel van habitats en heide. Daar zit dus wel een logica in, maar het klopt dat op dat moment bomen verdwijnen. Men denkt echter altijd dat bomen alleen verdwijnen voor industrie en wonen, maar het gebeurt soms ook om andere redenen. Soms komt er bijvoorbeeld ook waardevolle natuur in de plaats. En ook daar is in een compensatie voorzien.

De heer Bart Martens: Bedankt, minister. Laat mij beginnen met het technische probleem in de decretale grondslag. Als ik me niet vergis, hebben we destijds via een subamendement het Boscompensatiefonds laten activeren voor gebieden die niet bestemd zijn, maar bestemd worden voor bos. Het idee was: als er een planningsinitiatief was opgestart door een provincie of een gemeentebestuur, zou men op dat moment al de middelen van het fonds kunnen aanspreken voor de aankoop van gebieden, en desgevallend voor het betalen van planschade en dies meer. Dat laatste is er nadien nog bij gekomen, met de Codex Ruimtelijke Ordening. De huidige decretale basis biedt dus misschien toch voldoende ruimte om het Boscompensatiefonds voor die doeleinden open te stellen.

Ik vind het een zeer goed idee om via een open projectoproep te werken. Zo ga je, op basis van een aantal criteria, immers niet het principe 'eerst komt, eerst maalt' hanteren, maar ga je er de beste projecten uit selecteren, tenminste als de criteria goed gekozen zijn. Wat dat betreft, hebt u dus onze volle steun.

De vraag is dan of het op die manier wel zal kunnen buiten de als bos bestemde gebieden op het gewestplan. Welke decretale grondslag bestaat daar dan voor?

Wat de federale wetgeving betreft, stellen we vast dat men nu opnieuw met een wit blad begint te onderhandelen over homogene pakketten en een nieuwe staatshervorming. Het wordt toch wel eens tijd om een aantal archaïsche wetten, zoals het Veldwetboek, dat nog bepalingen inhoudt ten aanzien van landgebruik, dat als sinds 1991 een gewestbevoegdheid is, te regionaliseren. Vandaag zien we dat die bepalingen in het Veldwetboek soms bebossingen van landbouwgrond, die op vrijwillige basis gebeuren door de grondeigenaars, doorkruisen. Die bepalingen staan daar mijns inziens niets meer in te doen. Ik hoop dat de nieuwe staatshervorming ook daar oog voor kan hebben en tot meer homogene bevoegdheidspakketten kan leiden.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb genoteerd dat het activeren van het uitvoeringsbesluit van het Boscompensatiefonds voor u momenteel geen prioriteit meer is, omdat u een alternatief hebt, meer bepaald de projectsubsidies voor gemeenten en provincies.

Het is alvast goed dat er eindelijk een beslissing is genomen om een prioriteit te maken van bosuitbreiding. Dat is heel belangrijk voor de natuur en voor de mensen. U moet er in eerste instantie voor zorgen dat er meer bos bij komt dan dat er bos gekapt wordt. Ik heb uit uw antwoord begrepen dat dat vooral een probleem van Ruimtelijke Ordening is. Dan moet u daarover dus in overleg treden met minister Muylers.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wij kunnen de middelen hebben en direct van start gaan, maar het probleem is om die bestemde gronden te vinden die daar dienstig voor zijn. Daar zit momenteel het knelpunt. Maar er is een plan van aanpak afgesproken binnen de Vlaamse Regering. Dat is een duidelijk signaal dat er overleg is en dat eraan zal worden gewerkt.

Mijnheer Martens, we hebben de projectoproep hier al aangegrepen om er snel mee vooruit te gaan, maar dat sluit niet uit dat we ook dat uitvoeringsbesluit nog kunnen nemen. Maar ik verwacht niet dat daar nu de grote impuls van zal komen in bosgebied. Als u het zo duidt dat het misschien de bedoeling was om het op een andere manier te hanteren, dan moeten we dat misschien eens technisch nakijken. We hebben in elk geval alles ondersteboven gekeerd om te bekijken hoe we dat konden opentrekken en die middelen meer konden inzetten, maar we zijn daar voor een stuk vastgelopen. We zijn bereid, zeker in het licht van wat u meedeelt, om dat nog eens te bekijken.

De heer Bart Martens: Dank u, minister. Het is goed dat de eerste oproep voor de projectsubsidies er nog dit najaar zal komen en dat de middelen ervoor volgend jaar al kunnen worden vastgelegd. Dat zal veel lokale besturen met bosambities plezieren.

Het Vlaams Parlement heeft vorige week in de plenaire vergadering een resolutie rond het Structuurplan Vlaanderen goedgekeurd, waarin we aan de Vlaamse Regering vragen om in de eerste plaats werk te maken van de uitvoering van de ruimtebalans van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, inbegrepen de 10.000 hectare bosgebied die er moeten bijkomen.

In een eerdere resolutie heeft het parlement ook al gevraagd om twee keer per jaar een stand van zaken te krijgen in deze commissie over de voortgang die daarin wordt gemaakt. Het is misschien een idee om dat in een van onze volgende zittingen eens op de agenda te plaatsen: de stand van zaken van de uitvoering van de ruimtebalans van het Structuurplan Vlaanderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■